

SK

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

2014

Audit EÚ v skratke

Predstavenie výročných správ Európskeho
dvora audítorov za rok 2014

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2015

Print	ISBN 978-92-872-2921-2	doi:10.2865/567542	QJ-04-15-619-SK-C
PDF	ISBN 978-92-872-2907-6	doi:10.2865/199248	QJ-04-15-619-SK-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2951-9	doi:10.2865/115323	QJ-04-15-619-SK-E

© Európska únia, 2015

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Pri každom použití alebo reprodukcii tejto fotografie je potrebné požiadať priamo o súhlas držiteľa autorských práv:

© Európska únia, 2015 / Zdroj: EK – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografia: Nikolay Doychinov, s. 21 vpravo.

Reprodukcia nasledovných fotografií je povolená pod podmienkou, že sa uvedie držiteľ autorských práv, zdroj a meno fotografov (ak je uvedené):

© Európska únia, 2015 / Zdroj: EK – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografie: Etienne Ansotte, s. 18; Cristof Echard, s. 22; Nikolay Doychinov, s. 33; KC Ortiz, s. 40; Georges Boulougouris, s. 42.

© Európska únia, 2015 / Zdroj: EP – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografia: Andreas Hillergren, s. 38.

© Európska únia, 2015 / Zdroj: EDA, s. 2, s. 4, s. 24, s. 36, s. 47.

© Európska únia, 2014 / Zdroj: EK – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografie: Raigo Pajula, s. 17; Patricia De Melo Moreira, s. 26.

© Európska únia, 2013 / Zdroj: EK – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografie: Jonathan Nackstrand, s. 29; Daniel Reinhardt, s. 31.

© Európska únia, 2012 / Zdroj: EK – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografie: Robin Utrecht, s. 11; Rodger Bosch, s. 15; Jennifer Jacquemart, s. 32.

© Európska únia, 2011 / Zdroj: EK – oddelenie audiovizuálnych služieb / Fotografia: Etienne Ansotte, s. 21 vľavo.

Printed in Luxembourg

2014

Audit EÚ v skratke

**Predstavenie výročných správ Európskeho
dvora audítorov za rok 2014**

Tento dokument, Audit EÚ za rok 2014 v skratke, zhrňa a vysvetľuje obsah výročnej správy Európskeho dvora audítorov (EDA) o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2014 a výročnej správy o Európskych rozvojových fondoch.

V týchto správach poskytujeme uistenie o využívaní finančných prostriedkov EÚ a zároveň upozorňujeme na oblasti, v ktorých bolo najväčšie riziko nezrovnalostí vo výdavkoch. Analyzujeme tiež, prečo vznikajú chyby, a poskytujeme odporúčania na zlepšenie finančného riadenia. Naším hlavným cieľom je pomôcť Európskemu parlamentu a Rade pri kontrole finančného riadenia EÚ v rámci postupu udeľovania absolutória pre rozpočet EÚ.

Rozpočtový rok 2014 bol prvým rokom programového obdobia EÚ 2014 – 2020. Väčšina výdavkov EÚ na rok 2014 však bola naplánovaná v období 2007 – 2013. Podľa očakávania tak v našej správe poukazujeme na podobné problémy finančného riadenia ako v predchádzajúcich rokoch.

Už niekoľko rokov zisťujeme trvalo vysokú chybovosť vo výdavkoch EÚ. Zdôrazňujeme preto potrebu lepšieho narábania s dostupnými informáciami a plné využívanie nápravných právomocí s cieľom znížiť počet chýb a vymáhať neoprávnene vynaložené prostriedky.

EÚ sa musí samozrejme vždy snažiť dokázať viac so svojimi súčasnými zdrojmi. Preto presadzujeme názor, že je potrebné zamerať sa viac na výkonnosť pri vynakladaní prostriedkov EÚ v priebehu súčasného obdobia.

EDA sa tiež domnieva, že je potrebné, aby tvorcovia politik EÚ vyvinuli úplne nový prístup k riadeniu výdavkov a investícií EÚ v budúcnosti. Prichádzajúce preskúmanie v polovici trvania programu finančného plánovania EÚ ponúka možnosť zvážiť, ako najlepšie znížiť počet chýb a zároveň zlepšiť celkové plnenie rozpočtu EÚ.

Medzitým tiež upozorňujeme na naliehavú potrebu, aby sa Komisia a členské štáty vyrovnali s radom finančných prietahov, ktoré sa vyskytli. V niektorých členských štátoch suma doteraz nedeklarovaných prostriedkov tvorí významnú časť ročných výdavkov ich vlád.

Ak chcú inštitúcie EÚ a členské štáty využiť úplný potenciál rozpočtu EÚ na investovanie do budúcnosti Európy, je potrebné spojiť úsilie s cieľom zlepšiť účinnosť. Znamená to zvýšiť potenciál rozpočtu EÚ investovať do budúcnosti Európy znížením počtu chýb, rýchlejšim vyplácaním správnych žiadostí, investovaním do projektov, ktoré spĺňajú ciele EÚ, meraním návratnosti týchto investícií a tak zabezpečiť, že prinesú výsledky a pridanú hodnotu.

Občania majú právo poznať stav týchto investícií a ako sa využívajú. EDA je odhodlaný hrať dôležitú úlohu pri zabezpečovaní riadneho investovania a využívania finančných prostriedkov EÚ, varovať, ak budú v ohrození, a poskytovať poradenstvo, ako zlepšiť výkonnosť.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
predseda Európskeho dvora audítorov

Strana

04	Celkové výsledky
04	Hlavné zistenia a body
06	Čo sme kontrolovali
08	Čo sme zistili
08	Účtovná závierka Únie poskytuje pravdivý a verný obraz
08	Odhadovaná chybovosť stále prekračuje prah významovosti vo výške 2 %
15	Výdavky na preplatenie nákladov boli najviac ovplyvnené chybami
17	Nápravné opatrenia značne znížili odhadovanú úroveň chybovosti
18	Priestor na ďalšie zlepšenie v hodnotení rizika a vplyvu nápravných opatrení Komisiou
19	Vysoká úroveň potenciálnych pohľadávok a platieb z programového obdobia 2007 – 2013
20	Predkladanie správ o vykonávaní je naďalej slabé
24	Podrobnejšie informácie o oblastiach príjmov a výdavkov
25	Príjmy
27	Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť
30	Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť
34	Prírodné zdroje
39	Globálna Európa
41	Administratíva
43	Európske rozvojové fondy (ERF)
45	Základné informácie
45	Prehľad audítorského prístupu
47	Európsky dvor audítorov a jeho práca

Hlavné zistenia a body

Zhrnutie vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2014

Európsky dvor audítorov vyjadruje **výrok bez výhrad** k spoľahlivosti **účtovnej závierky** Európskej únie za rok 2014.

Príjmy za rok 2014 sú z celkového hľadiska **zákonné a riadne**.

Platby za rok 2014 sú ovplyvnené významnou chybovosťou. Preto vyjadrujeme **záporný výrok** k ich zákonnosti a riadnosti.

Plné znenie vyhlásenia o vierohodnosti sa nachádza v kapitole 1 výročnej správy za rok 2014.

- Účtovná závierka Únie bola správne vypracovaná v súlade s medzinárodnými štandardmi a poskytuje **pravdivý a verný obraz**. Mohli sme tak opätovne vyjadriť výrok bez výhrad k spoľahlivosti závierky. Vyjadrujeme však záporný výrok k zákonnosti platieb.
- **Odhadovaná chybovosť**, ktorou sa meria miera nezrovnalostí, za platby v roku 2014 je 4,4 %, podobne ako v roku 2013 (4,5 %) a neustále prekračuje 2 % prah významnosti.
- Zistili sme rovnakú **odhadovanú chybovosť** (4,6 %) v rámci spoločného hospodárenia s členskými štátmi a vo výdavkoch riadených priamo Komisiou. Najvyššia chybovosť bola zistená vo výdavkoch v rámci „hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti“ (5,7 %) a v rámci „konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť“ (5,6 %). Administratívne výdavky mali najnižšiu chybovosť (0,5 %).
- Existuje jasná súvislosť medzi typmi výdavkov a úrovňou chybovosti. Naša odhadovaná chybovosť pri systémoch preplácania nákladov (5,5 %), keď EÚ hradí oprávnené náklady na oprávnené činnosti na základe výkazov nákladov príjemcov, je dvakrát vyššia než pri programoch založených na nárokoch (2,7 %), keď sa platby realizujú po splnení podmienok, a nie na základe preplatenia nákladov.
- **Nápravné opatrenia**, ktoré vykonávajú orgány v členských štátoch a Komisia, mali pozitívny vplyv na odhadovanú chybovosť. Bez týchto opatrení by celková odhadovaná chybovosť dosiahla 5,5 %. V hodnotení rizika a vplyvu nápravných opatrení Komisiou je stále priestor na ďalšie zlepšenie.
- Ak by Komisia, orgány v členských štátoch či nezávislí audítori využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, mohli **predísť značnej časti chýb pred ich vznikom alebo ich mohli zistiť a napraviť**.
- **Sumy, ktoré sa majú uhradiť za súčasný rok a budúce roky**, zostávajú na veľmi vysokej úrovni. Je nevyhnutné, aby Komisia prijala opatrenia na riešenie tohto pretrvávajúceho problému. V niektorých členských štátoch predstavuje miera nevyužitých prostriedkov významný podiel celkových vládnych výdavkov.
- Obdobia desaťročnej **stratégie Európa 2020** a sedemročných rozpočtových cyklov EÚ (2007 – 2013 a 2014 – 2020) nie sú vyrovnané. Členské štáty venujú neprimeranú pozornosť výsledkom stratégie Európa 2020 v partnerských dohodách a programoch. Oba problémy obmedzujú schopnosť Komisie monitorovať a predkladať správy o **výkonnosti a prínose rozpočtu EÚ** na stratégiu Európa 2020.
- Prichádzajúce preskúmanie v polovici trvania viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 je kľúčovým prvkom riadenia výdavkov EÚ. Je dôležité, aby Komisia čo najskôr **analyzovala oblasti trvalo vysokej chybovosti** a posúdila príležitosti na jej znížovanie a zároveň posilnenie zamerania na výkonnosť v oblasti výdavkov.

Čo sme kontrolovali

Rozpočet EÚ

Výdavky EÚ sú dôležitým nástrojom na dosiahnutie cieľov politiky. Každoročne kontrolujeme príjmy a výdavky rozpočtu EÚ a poskytujeme svoje stanovisko k tomu, do akej miery je ročná účtovná závierka spoľahlivá a či sú príjmové a výdavkové operácie v súlade s príslušnými pravidlami a predpismi.

Výdavky dosiahli v roku 2014 celkovú výšku **142,5 mld. EUR** alebo približne 285 EUR na jedného občana. Zodpovedá to približne **2 percentám celkových vládnych výdavkov členských štátov EÚ.**

O rozpočte EÚ rozhoduje každý rok v rámci sedemročného finančného rámca Európsky parlament a Rada. Za zabezpečenie správneho plnenia rozpočtu zodpovedá primárne Komisia. Približne 76 % rozpočtu sa čerpá v rámci „**spoločného hospodárenia**“, pri ktorom jednotlivé členské štáty rozdeľujú prostriedky a riadia výdavky v súlade s právnymi predpismi EÚ (napríklad v prípade výdavkov v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a výdavkov na prírodné zdroje).

Odkiaľ pochádzajú peniaze?

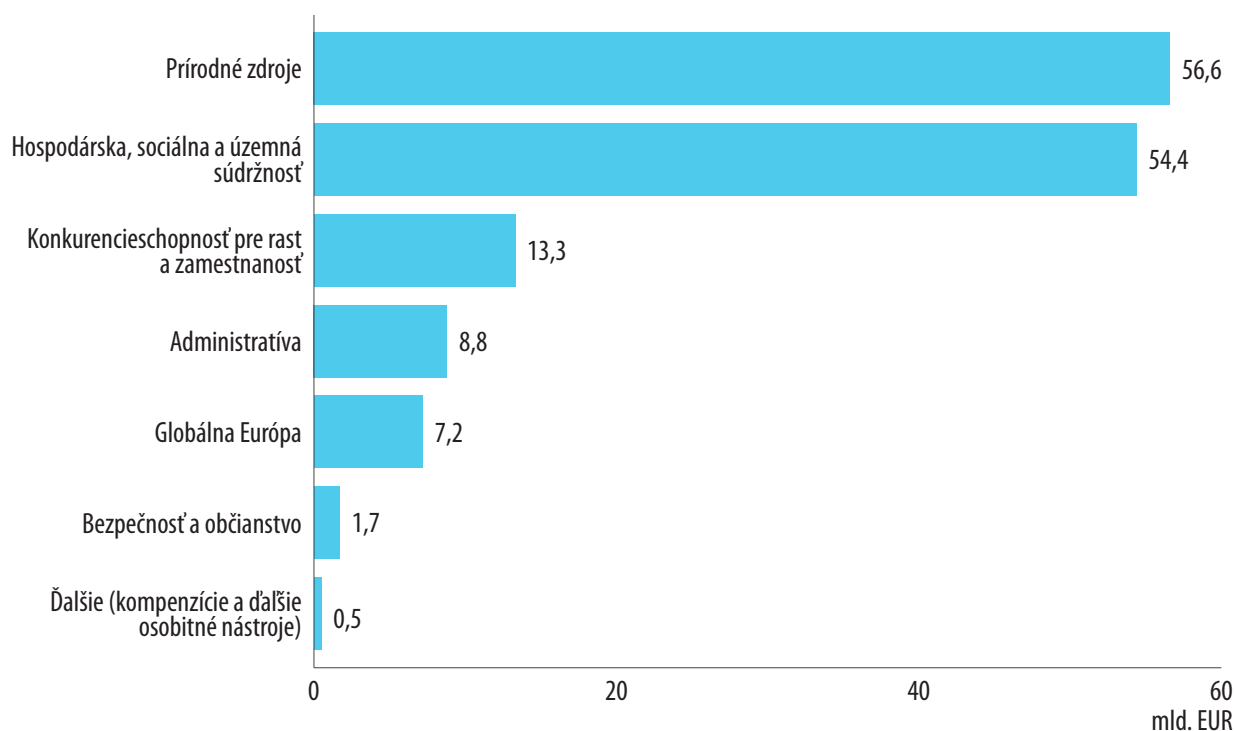
Rozpočet EÚ je financovaný z rôznych zdrojov. Najväčší podiel tvoria platby členských štátov odvodené z ich hrubého národného dôchodku (94,9 mld. EUR). Medzi ďalšie zdroje patria platby členských štátov na základe vybranej dane z pridanej hodnoty (17,7 mld. EUR), ako aj clá a poľnohospodárske poplatky (16,4 mld. EUR).

Ako sa peniaze vynakladajú?

Ročný rozpočet EÚ sa vynakladá na rôzne oblasti (pozri **graf 1**). Realizujú sa platby na podporu rôznorodých činností, ako je poľnohospodárstvo a rozvoj vidieckych a mestských oblastí, projekty dopravnej infraštruktúry, výskum, školenia pre nezamestnaných, podpora krajín, ktoré sa usilujú o prístup k EÚ, alebo pomoc susediacim a rozvojovým krajinám.

Graf 1

Celkové výdavky EÚ za rok 2014 (142,5 mld. EUR)

Výdavky EÚ možno charakterizovať dvoma typmi výdavkových programov, ktoré zahŕňajú odlišné vzorce rizík:

- **Programy založené na nárokoch**, pri ktorých sa platba zakladá na splnení určitých podmienok, napríklad študentské a výskumné štipendiá (v rámci výdavkov na konkurencieschopnosť), priama pomoc pre poľnohospodárov (v rámci prírodných zdrojov), priama rozpočtová podpora (v rámci stratégie Globálna Európa) alebo mzdy a dôchodky (v rámci administratívy).
- **Systémy úhrady nákladov**, pri ktorých EÚ prepláca oprávnené náklady na oprávnené činnosti. Tieto systémy zahŕňajú napríklad výskumné projekty (v rámci výdavkov na konkurencieschopnosť), systémy investícií na rozvoj regiónov a vidieka (výdavky v rámci politiky súdržnosti a prírodných zdrojov), vzdelávacie programy (v rámci politiky súdržnosti) a rozvojové projekty (v rámci stratégie Globálna Európa).

Čo sme zistili

Účtovná závierka Únie poskytuje pravdivý a verný obraz

Účtovná závierka za rok 2014 bola vypracovaná správne a v súlade s medzinárodnými štandardmi a poskytuje pravdivý a verný obraz o finančných výsledkoch EÚ za daný rok a jej aktívach a pasívach na konci roka. Môžeme preto vyjadriť výrok bez výhrad (schváliť) k spoľahlivosti účtovnej závierky Európskej únie za rok 2014, ako je to od roku 2007.

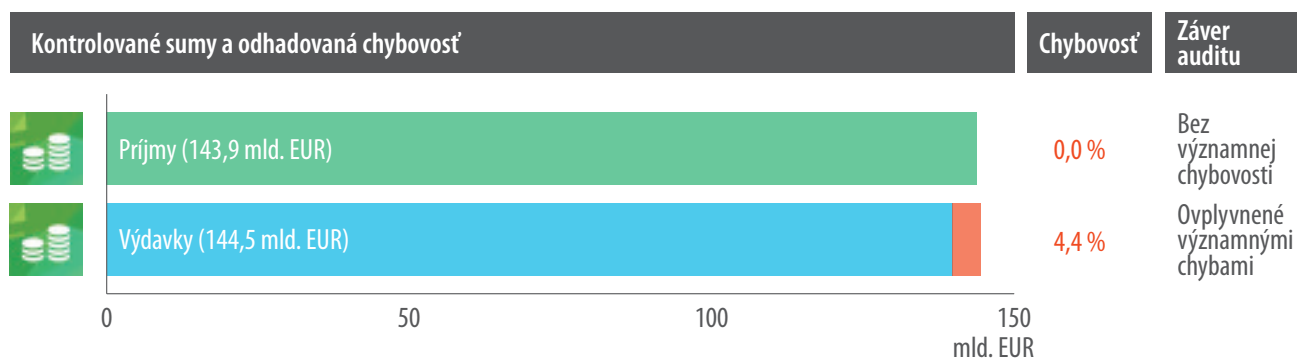
Odhadovaná chybovosť stále prekračuje prah významovosti vo výške 2 %

Kľúčovým prvkom našej audítorskej práce je **testovanie vzoriek operácií z celého rozpočtu EÚ** s cieľom získať nestranné a presné odhady, do akej miery sú príjmy a rozličné výdavkové oblasti ovplyvnené chybami.

Graf 2 obsahuje zhrnuté výsledky za rok 2014. Viac informácií o našom audítorskom prístupe a odhade chybovosti nájdete na stranách 45 a 46.

Graf 2

Výsledky testovania operácií za rozpočet EÚ ako celok v roku 2014

Odhadovaná chybovosť je založená na vyčísliteľných chybách zistených v štatistickej vzorke testovaných operácií.

Dospeli sme k záveru, že za rok 2014 sa v **příjmoch nevyskytli významné chyby**.

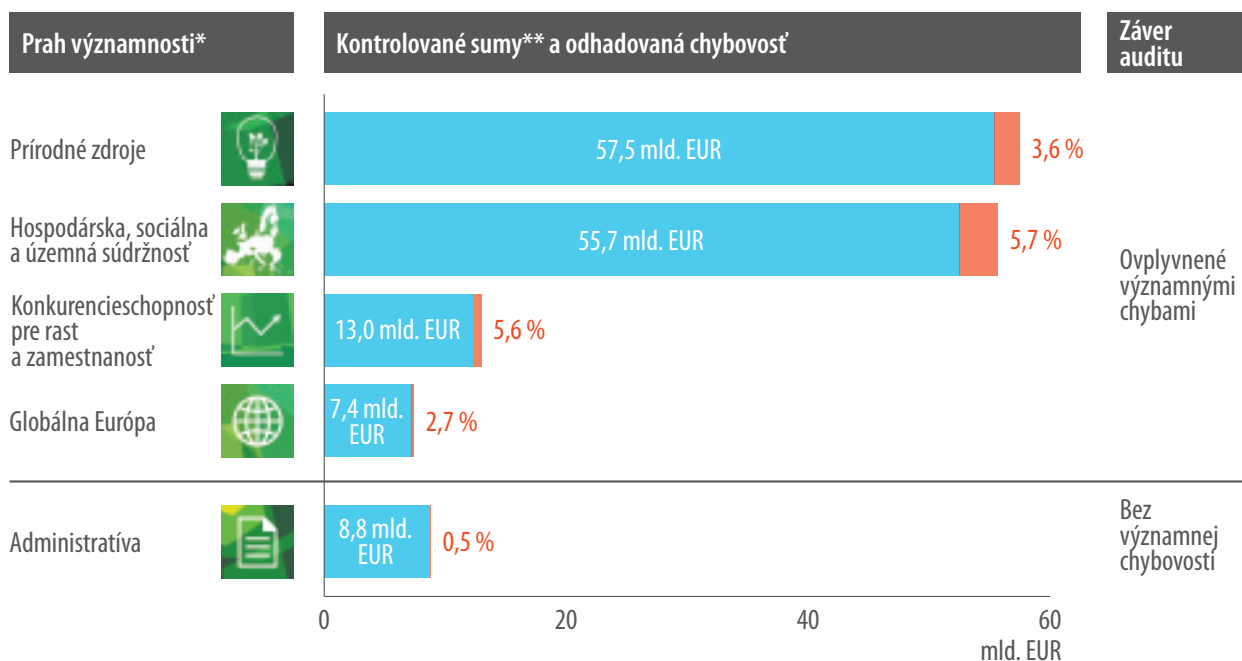
Odhadovaná chybovosť za výdavkový rozpočet vo výške 4,4 % nás vedie k vydaniu záporného výroku k riadnosti výdavkov (pozri vysvetlenie termínu „riadnosť“ na strane 46).

Testovanie taktiež prináša výsledky za každú výdavkovú oblasť, ako sa uvádza v **grafe 3**.

Ďalšie informácie o výsledkoch týkajúcich sa príjmov a každej výdavkovej oblasti sa uvádzajú na stranách 25 až 44 a v príslušných kapitolách výročnej správy za rok 2014.

Graf 3

Výsledky testovania operácií za výdavkové oblasti EÚ v roku 2014

% Odhadovaná chybovosť je založená na vyčísliteľných chybách zistených v štatistickej vzorke testovaných operácií. Pri výbere vzorky a na odhad chybovosti sme použili štandardné štatistické techniky (pozri kapitolu 1, prílohu 1.1 k výročnej správe za rok 2014).

* Nepredkladáme špecifické posúdenie ani osobitnú kapitolu o výdavkoch v rámci okruhu 3 VFR (Bezpečnosť a občianstvo) a okruhu 6 VFR (Kompenzácie), ani za ďalšie výdavky (osobitné nástroje mimo VFR 2014 – 2020, napríklad rezerva na núdzovú pomoc, Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii, Fond solidarity Európskej únie a nástroj flexibility). Práca v týchto oblastiach však prispieva k celkovému záveru o výdavkoch za rok 2014.

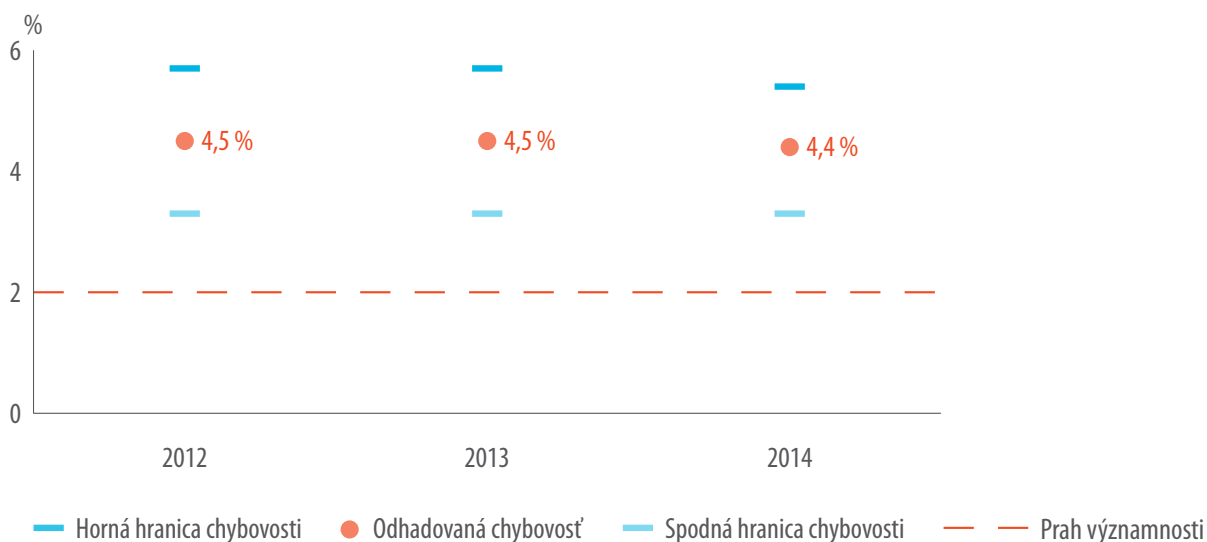
** Rozdiel v sumách v grafoch 1 a 3 vznikol, pretože skúmame platobné operácie, keď náklady vzniknú, sú zaznamenané a prijaté. Zálohové platby sa skúmajú, až keď príjemca platby zdôvodní použitie prostriedkov a platba sa zúčtuje alebo spätne získa.

Analýza výsledkov auditu

Odhadovaná chybovosť, ktorou sa meria miera nezrovnalostí v operáciách, za platby v roku 2014 je 4,4 %, podobne ako v roku 2013 (4,5 %) a v roku 2012 (4,5 %). Stále prekračuje prah významnosti vo výške 2 % (pozri **graf 4**).

Graf 4

Odhadovaná chybovosť za rozpočet EÚ ako celok (2012 až 2014)

Pozn.:

Na odhad chybovosti používame štandardné štatistické techniky. Sme na 95 % presvedčení, že chybovosť v súbore je v rozmedzí spodnej a hornej hranice (pre viac podrobností pozri kapitolu 1, prílohu 1.1 k výročnej správe za rok 2014).

Miera odhadovanej chybovosti za roky 2012 a 2013 bola upravená použitím aktualizovaného prístupu k vyčísleniu závažných chýb vo verejnom obstarávaní.

Aktualizovanie nášho audítorského prístupu: vplyv na výsledky za roky 2013 a 2012

Vo výročných správach za roky 2013 a 2012 sme vykázali odhadovanú chybovosť vo výške 4,7 % a 4,8 % za rozpočet EÚ ako celok. Porovnateľné úrovne odhadovanej chybovosti za roky 2013 a 2012, uvedené vo výročnej správe za rok 2014, sú o 0,2 a 0,3 percentuálneho bodu nižšie, pretože sme aktualizovali náš prístup k vyčísleniu **závažných porušení pravidiel verejného obstarávania**. Konkrétne sme zaviedli proporcionálny prístup k výpočtu chýb spojených so zmenami zákaziek. Táto úprava nemá vplyv na naše závery ani na podstatu našich celkových zistení, ktoré sme dosiahli v oboch rokoch. Chybovosť je naďalej významná.

Chyby, plytvanie a podvod

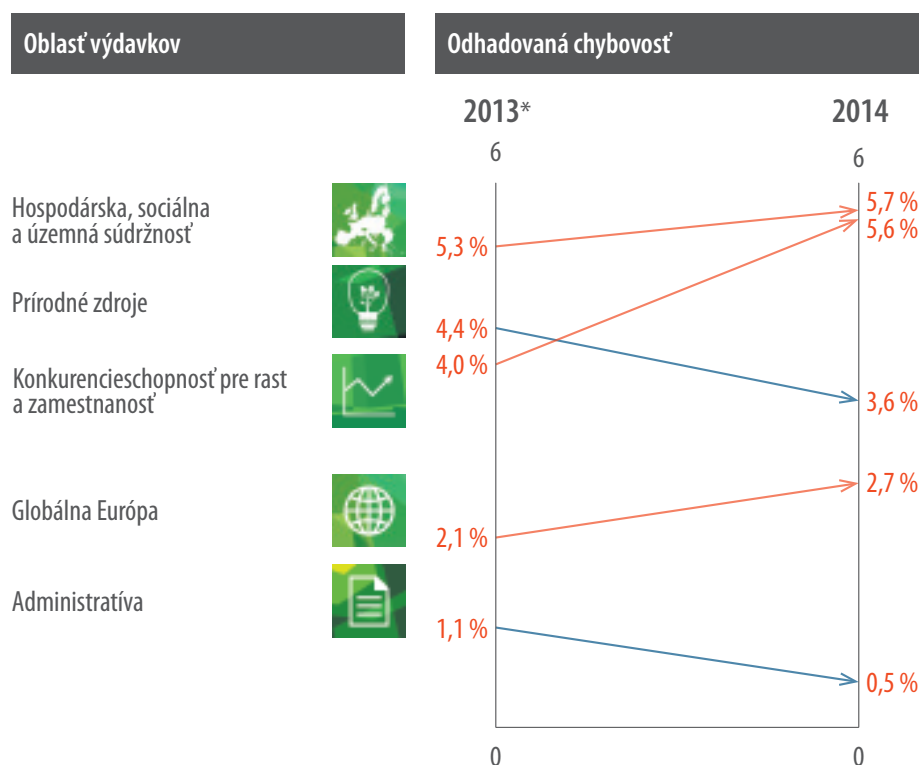
Náš odhad chybovosti nie je meradlom podvodov, neúčinnosti alebo plytvania. Ide o odhad peňazí, ktoré nemali byť vyplatené, pretože sa nepoužili v súlade s príslušnými predpismi a nariadeniami. Medzi typické chyby patrí preplatenie výdavkov, ktoré boli neoprávnené, alebo nákupy bez náležitého uplatnenia pravidiel verejného obstarávania.

Podvod znamená úmyselné klamanie s cieľom získať výhody. Oznamujeme podozrivé prípady podvodu, ktoré sme zistili pri audite, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (**OLAF**), ktorý podľa potreby vedie vyšetrovania a následné kontroly v spolupráci s orgánmi členských štátov. Zistili sme, že z 1 200 operácií, ktoré sme hodnotili z hľadiska zákonnosti a správnosti v priebehu auditov za rok 2014, bolo 22 prípadov podozrenia z podvodu (2013: 14). Túto informáciu sme odovzdali úradu OLAF. Najčastejšie prípady podozrení z podvodu sa týkali vykazovania nákladov, ktoré nespĺňajú kritériá oprávnenosti, ďalej prípady konfliktu záujmov a iných nezrovnalostí v oblasti verejného obstarávania, ako aj umelé vytváranie podmienok na získanie oprávnenosti na dotáciu. Počas roka sme zistili prípady podozrenia z podvodu, ktoré vznikli z činnosti, ktorá nesúvisí s vyhlásením o vierohodnosti.

V **grafe 5** sa porovnáva odhadovaná chybovosť, zohľadňujú sa pri tom okruhy rôznych výdavkových oblastí v rámci viacročného finančného rámca (VFR). Nárast odhadovanej chybovosti vo výdavkoch na *konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť; hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a stratégiu Globálna Európa* bol celkovo kompenzovaný znížením chybovosti vo výdavkoch na *prírodné zdroje a administratívu*.

Graf 5

Porovnanie odhadovanej chybovosti vo výdavkových oblastiach EÚ (2013 a 2014)

% Odhadovaná chybovosť je založená na vyčísliteľných chybách zistených v štatistickej vzorke testovaných operácií. Pri výbere vzorky a na odhad chybovosti používame štandardné štatistické techniky (pozri kapitolu 1, prílohu 1.1 k výročnej správe za rok 2014).

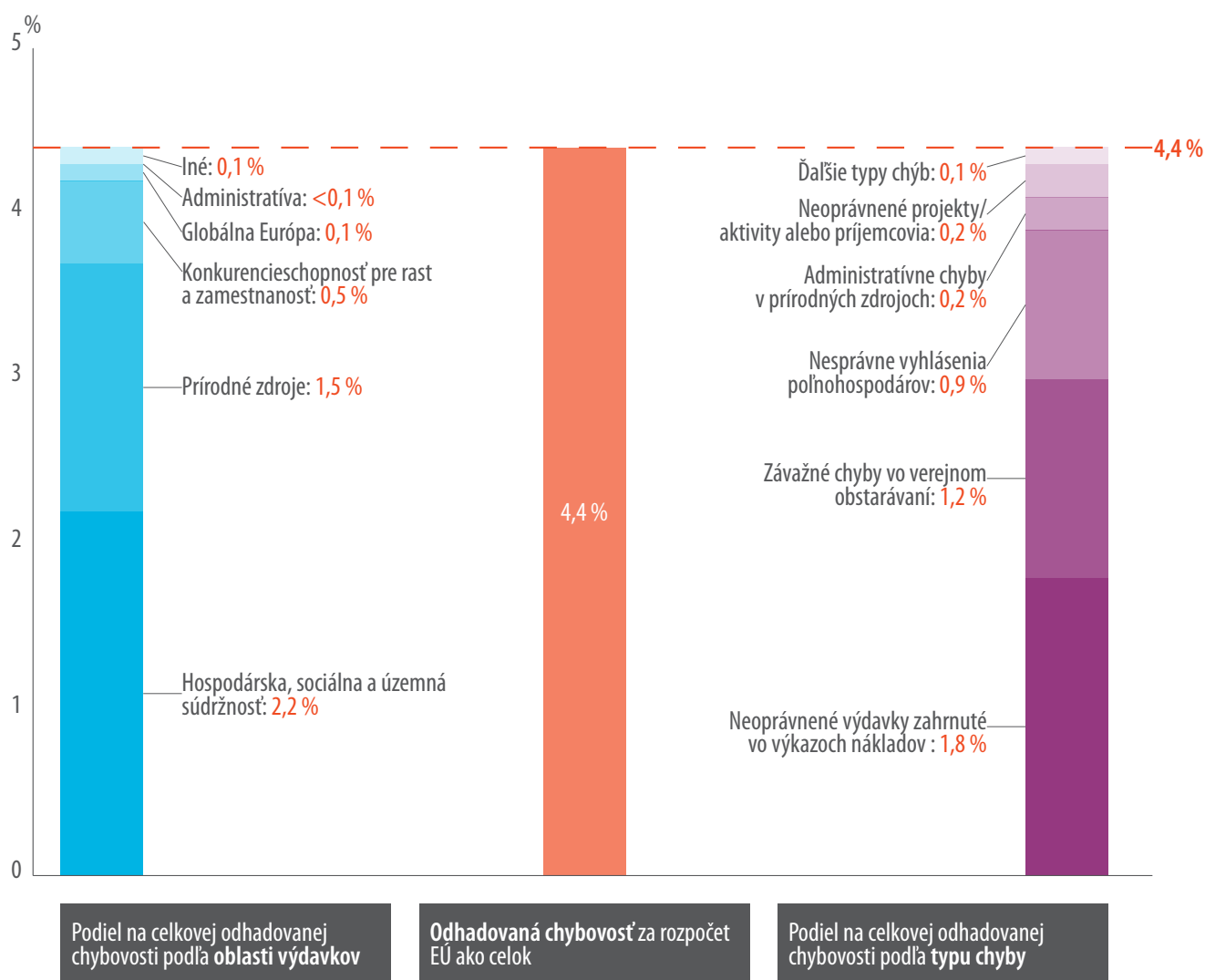
* Miera odhadovanej chybovosti za rok 2013 bola upravená, aby bolo možné vykonať porovnanie s novými okruhmi VFR, a na základe aktualizovaného prístupu k vyčísleniu závažných chýb vo verejnom obstarávaní.

Odhadovaná chybovosť vo výdavkoch na *konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť* je značne vyššia v roku 2014 (5,6 %), ako bola v roku 2013 (4,0 %). Väčšina výdavkov vzniká na základe preplatenia nákladov. Zistené chyby odrážajú rôzne kategórie neoprávnených výdavkov (najmä osobné, ostatné priame a nepriame náklady).

Odhadovaná chybovosť za rok 2014 vo výdavkoch na *hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť* (5,7 %) sa skladá z odhadovanej chybovosti v regionálnej a mestskej politike vo výške 6,1 % a odhadovanej chybovosti v oblasti zamestnanosti a sociálnych vecí vo výške 3,7 %. Takmer všetky výdavky v tejto oblasti majú formu preplatenia nákladov a hlavnou príčinou chýb sú závažné porušenia pravidiel verejného obstarávania (takmer polovica odhadovanej chybovosti) a neoprávnené náklady vo výkazoch výdavkov (viac ako štvrtina odhadovanej chybovosti).

V **grafe 6** analyzujeme podiel špecifických oblastí výdavkov v rámci VFR na celkovej odhadovanej chybovosti. Výdavky na *politiku v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti* tvoria druhý najväčší podiel rozpočtu EÚ a majú najvyššiu odhadovanú chybovosť. Preto majú najväčší podiel na celkovej chybovosti (polovica celkovej chybovosti). *Prírodné zdroje* majú najväčší podiel na rozpočte EÚ a tiež značne prispievajú k celkovej chybovosti v dôsledku vysokej odhadovanej chybovosti za rok 2014 (tretina celkovej chybovosti).

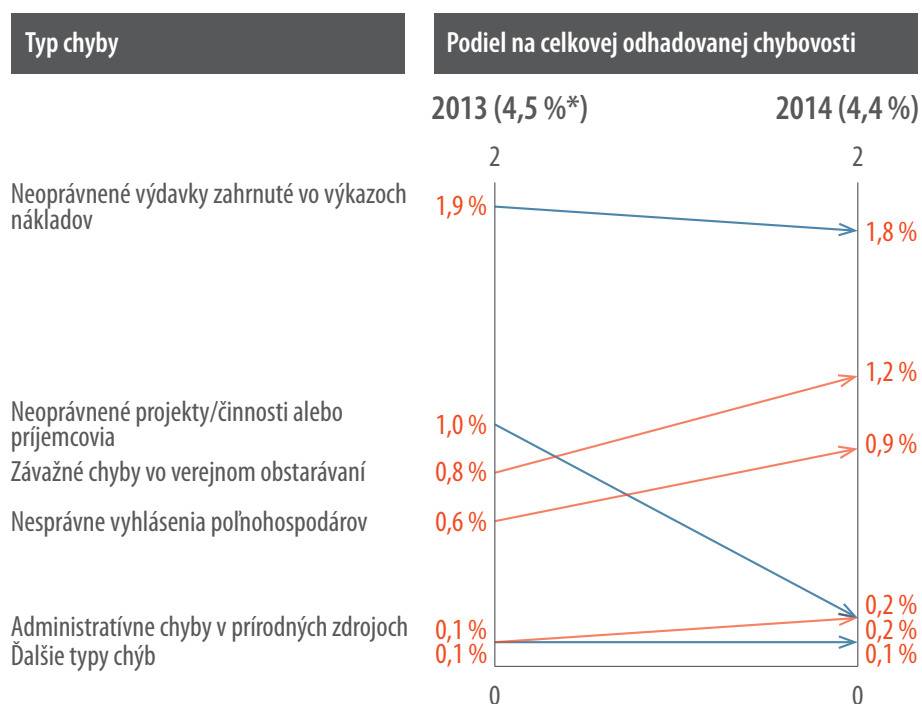
Graf 6 Rozdelenie celkovej odhadovanej chybovosti podľa výdavkových oblastí a typu chýb (2014)

% Podiel na celkovej chybovosti vyjadrený v percentuálnych bodoch.

Výdavky, pri ktorých neboli splnené nevyhnutné podmienky na zahrnutie do projektov financovaných EÚ, sa naďalej podieľajú na celkovej odhadovanej chybovosti najväčšou mierou (*neoprávnené výdavky zahrnuté do výkazov nákladov*: 41 % celkovej odhadovanej chybovosti). Druhým najväčším dôvodom chybovosti v roku 2014 boli *závažné chyby v oblasti verejného obstarávania*: 27 % celkovej odhadovanej chybovosti. Okrem toho, v porovnaní s predchádzajúcim rokom, chyby v dôsledku *neoprávnených projektov/činností alebo príjemcov* prispeli významne menej k celkovej odhadovanej chybovosti v roku 2014, než to bolo v roku 2013 (pozri **graf 7**).

Graf 7 Porovnanie typov chýb a ich podiel na celkovej odhadovanej chybovosti (2013 a 2014)

% Podiel na celkovej chybovosti vyjadrený v percentuálnych bodoch.

* Miera odhadovanej chybovosti za rok 2013 bola upravená, aby bolo možné vykonať porovnanie, a na základe aktualizovaného prístupu k vyčísleniu závažných chýb vo verejnom obstarávaní.

V prevádzkových výdavkoch odhadujeme chybovosť na rovnakej úrovni (4,6 %) pri výdavkoch v rámci spoločného hospodárenia s členskými štátmi (2013: 4,9 %) a pri iných formách prevádzkových výdavkov, v ktorých má Komisia vedúcu úlohu (2013: 3,7 %).

V administratívnych výdavkoch sa nevyskytli významné chyby, odhadovaná chybovosť za rok 2014 je 0,5 % (2013: 1,0 %).

Toto medziročné porovnanie vychádza z údajov, ktoré boli vypočítané s uplatnením nášho aktualizovaného prístupu k chybám vo verejnom obstarávaní (pozri **rámček** na strane 10).

Výdavky na preplatenie nákladov boli najviac ovplyvnené chybami

Správny výpočet platieb príjemcom finančných prostriedkov často závisí od informácií poskytnutých samotnými príjemcami. Obzvlášť je to výrazné v oblasti preplácania nákladov.

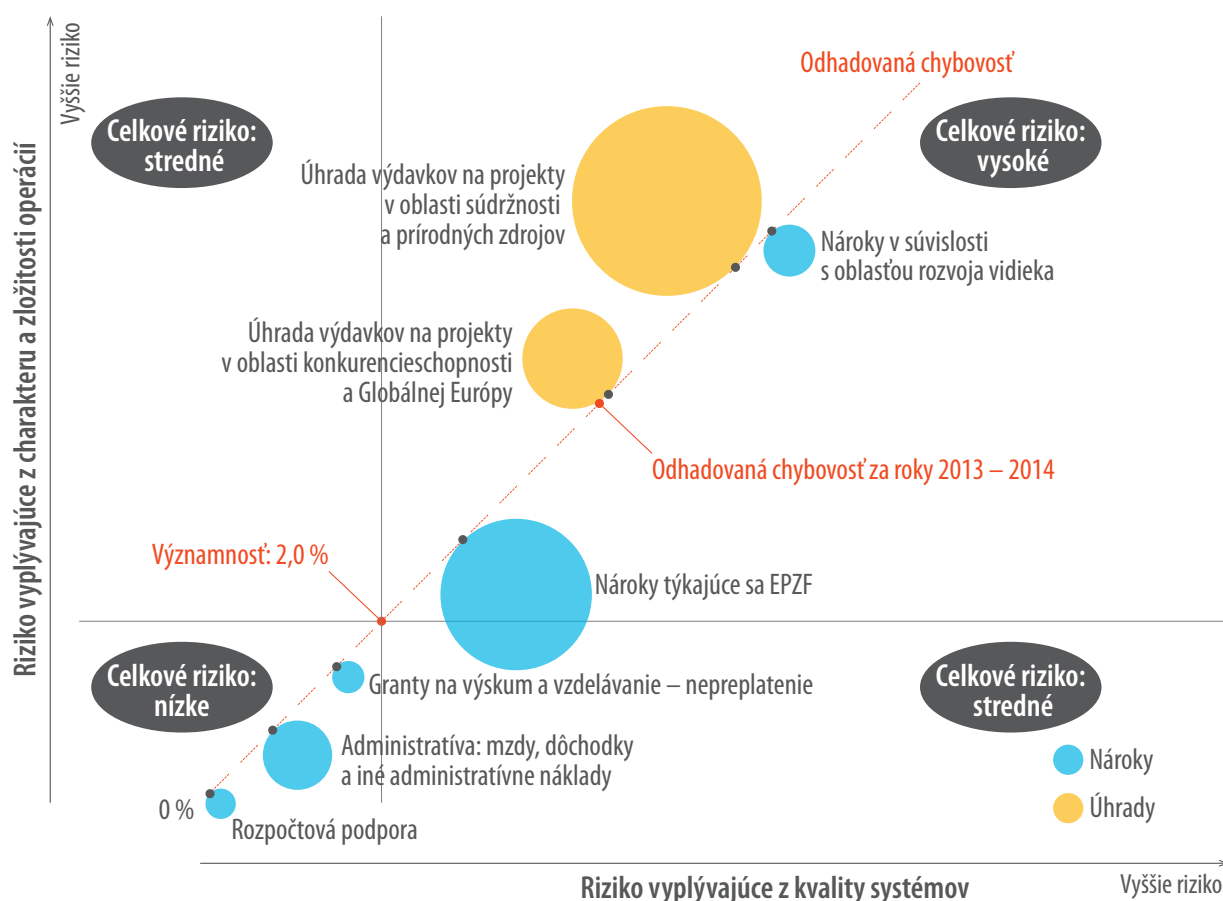
Vo výdavkoch EÚ sa podľa programových výdavkov vyskytujú nasledujúce chyby:

- **Vo výdavkoch na preplatenie nákladov** je odhadovaná chybovosť 5,5 % (2013: 5,6 %). V tejto oblasti sa typicky vyskytujú nasledujúce chyby – neoprávnené náklady uvedené v žiadosti o preplatenie nákladov, neoprávnené projekty, činnosti a príjemcovia a závažné porušenia pravidiel verejného obstarávania.
- **V programoch založených na nárokoch** je odhadovaná chybovosť 2,7 % (2013: 3,0 %) a medzi typické chyby patria nadhodnotenia poľnohospodárskych plôch poľnohospodármi a administratívne chyby, ktoré mali vplyv na platby farmárom.

V **grafe 8** sa na základe nášho audítorského testovania výdavkov EÚ v posledných dvoch rokoch nachádza naše hodnotenie rôznych rizikových profilov podľa typu operácií, ako aj odhadovaná chybovosť. Vychádza z prvkov odborného úsudku (posúdenie vplyvu systémov a rizika v súvislosti s typom operácie) a skúsenosti (chybovosť v priebehu dvoch rokov).

Graf 8 Vzťah medzi typom operácie, rizikom a odhadovanou chybovosťou v operáciách EÚ (2013 – 2014)

Vysvetlenie:

- Toky platieb sú zoskupené podľa ich povahy.
- Farba kruhov označuje, či boli výdavky založené na náhrade nákladov alebo nároku.
- Veľkosť kruhov predstavuje ich objem v celkových výdavkoch.
- Umiestnenie kruhu v 45-stupňovom uhle uvádza relatívnu odhadovanú chybovosť.
- Náhrady nákladov za stratégiu Globálna Európa zahŕňajú projekty s viacerými darcami, ktoré v skutočnosti môžu mať mnoho atribútov nároku na výdavky a sú ovplyvnené nižšou mierou chýb.

Nápravné opatrenia značne znížili odhadovanú chybovosť

Členské štáty a Komisia používajú **nápravné opatrenia** v prípadoch nezrovnalostí vo výdavkoch a v prípadoch, keď sa chyby v platbách nezistili skôr v procese. Mechanizmy, ktoré sa používajú na vykonanie a zaznamenanie nápravných opatrení, sú zložité. Vo výsledkoch auditu sa snažíme zohľadňovať tieto opatrenia, ak sú prijaté pred uskutočnením platby alebo pred naším preskúmaním. Kontrolujeme uplatňovanie týchto opráv (napr. spätné získavanie prostriedkov od príjemcov a opravy na úrovni projektov) a upravujeme vyčíslenie chybovosti vždy, keď je to náležité. Berieme na vedomie opravy, ktoré sa vykonali po oznámení o našich auditoch. Nepredpokladáme však, že nápravné opatrenia, ktoré boli vykonané na základe našej práce, sú reprezentatívne pre celkový súbor.

Ak by sa v roku 2014 tieto nápravné opatrenia neboli uplatnili na platby, ktoré sme kontrolovali, celková odhadovaná chybovosť by bola 5,5 %, a nie 4,4 %.

Zistili sme však tiež, že pri niektorých operáciách, ktoré boli ovplyvnené chybami, sa mohlo chybám zabrániť alebo mohli byť zistené a opravené pred ich vznikom, ak by Komisia, orgány členských štátov alebo nezávislí audítori využili všetky dostupné informácie.

Operácie kontrolovanej vzorky ukázali, že existoval potenciál znížiť odhadovanú chybovosť spoločného hospodárstva aj výdavkov priamo riadených Komisiou. Napríklad využitie všetkých dostupných informácií mohlo znížiť chybovosť o 3,3 percentuálneho bodu výdavkov v rámci *regionálnej a mestskej politiky* (6,1 %) a *rozvoja vidieka, životného prostredia, klímy a rybného hospodárstva* (6,2 %) – pozri strany 34 až 38. Pri konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť, ktorú priamo riadi Komisia, sa mohla odhadovaná chybovosť (5,6 %) znížiť o 2,8 percentuálneho bodu – pozri strany 27 až 29.

Priestor na ďalšie zlepšenie v hodnotení rizika a vplyvu nápravných opatrení Komisiou

Každé generálne riaditeľstvo Komisie vypracúva výročnú správu o činnosti. Súhrnná správa Komisie zahŕňa zhrnutie týchto informácií a vyhlásenie, v ktorom Komisia preberá celkovú politickú zodpovednosť za jej riadenie rozpočtu EÚ.

Zistili sme, že informácie uvedené v súhrnnej správe za rok 2014 sú lepšie než v predchádzajúcich rokoch. Účty teraz zachytávajú, ktoré opravy boli vykonané predtým, ako sa zaznamenali platby. Je tu však priestor na poskytnutie ďalších informácií, ktoré by zaistili konzistentné a presné posúdenie a prezentovanie rizík a dosahu nápravných opatrení.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o hlavných zisteniach sa nachádzajú v kapitole 1: Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2014.

Úplné znenie výročnej správy sa nachádza na našej webovej stránke: <http://www.eca.europa.eu/sk/Pages/AR2014.aspx>.

Vysoká úroveň potenciálnych pohľadávok a platieb z programového obdobia 2007 – 2013

Rozpočet na platby v roku 2014 bol druhý najvyšší v histórii. Rovnako ako v roku 2013 bola úroveň konečných platieb (142,5 mld. EUR) približne o 5 % vyššia, ako bola pôvodná prognóza v rámci VFR (135,9 mld. EUR). Realizovalo sa to prostredníctvom siedmich opravných rozpočtov a zahŕňalo aktivovanie „rezervy na nepredvídané udalosti“ – nástroja, ktorý predstavuje poslednú možnosť v rámci reakcie na nepredvídateľné okolnosti.

Hospodársky výsledok za rok 2014 bol deficit: pasíva rástli rýchlejšie než aktíva.

Miera záväzkov za rok 2014 bola v rámci celkového limitu (76,6 % z disponibilnej sumy). To odrážalo úroveň pokroku pri schvaľovaní nových programov Komisiou v prvom roku nového VFR na roky 2014 – 2020.

Čo sú záväzky a platby?

Rozpočet EÚ má dve zložky: záväzky (sumy, ktoré sa majú uhradiť v danom roku alebo v budúcich rokoch) a platby (uhradenie finančných prostriedkov v bežnom roku). Platby možno uhradiť len na základe platného záväzku. Ročné stropy pre záväzky a platby sú stanovené vo viacročných finančných rámcoch schválených Radou a Parlamentom.

Zaostávanie v čerpaní viacročných fondov je výrazné a môže predstavovať významnú výzvu pre niektoré členské štáty.

Odporúčame Komisii zvážiť pri rozpočtovom a finančnom hospodárení kapacitné obmedzenia v niektorých členských štátoch.

Nahromadené nesplatené rozpočtové záväzky vo výdavkoch viacročného charakteru zostávajú naďalej na veľmi vysokej úrovni. Väčšina z týchto záväzkov sa týka predchádzajúceho VFR na roky 2007 – 2013. Zistili sme tiež nadmerné hotovostné zostatky vo finančných nástrojoch.

Odporúčame Komisii zvážiť opatrenia na zníženie nesplatených záväzkov vrátane rýchlejšieho ukončenia programov z obdobia 2007 – 2013 a zníženia hotovosti držanej fiduciármi. Tiež odporúčame prijatie dlhodobého výhľadu vrátane predpovede rozpočtových stropov, platobných potrieb, kapacitných obmedzení a potenciálneho zrušenia záväzkov.

Predkladanie správ o výkonnosti je naďalej slabé

Finančné prostriedky EÚ by sa mali vynakladať v súlade so **zásadami riadneho finančného hospodárenia**: hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť. Dosahovanie dobrej výkonnosti zahŕňa vstupy (finančné, ľudské, materiálne, organizačné alebo regulačné prostriedky potrebné na realizáciu programu), výstupy (dosiahnuté výsledky programu), výsledky (okamžité účinky programu na priamych adresátoch alebo príjemcov) a dosahy (dlhodobé zmeny v spoločnosti, ktoré možno aspoň čiastočne pripísať opatreniu EÚ). Pravidelne posudzujeme tieto atribúty v rámci našich auditov výkonnosti.

Stratégia Európa 2020 je desaťročnou stratégiou EÚ v oblasti zamestnanosti a rastu. Poskytuje zameranie na výdavky EÚ, ako aj na národné výdavky. Stratégia sa začala realizovať v roku 2010 s cieľom vytvoriť podmienky pre „inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast“.

Komplexný rámec monitorovania a predkladania správ o stratégii Európa 2020

Za politickými ambíciami stratégie 2020 je **zložitá štruktúra**, ktorá pozostáva z piatich hlavných cieľov, siedmich hlavných iniciatív a v prípade európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) 11 tematických cieľov. Zistili sme však, že tieto rôzne úrovne, či už individuálne, alebo ako celok, nie sú navrhnuté tak, aby premietali politické ambície stratégie Európa 2020 do užitočných operačných cieľov.

Obdobia desiatich rokov stratégie Európa 2020 a sedemročných rozpočtových cyklov EÚ (2007 – 2013 a 2014 – 2020) **nie sú zosúladené**. Rámec na monitorovanie a predkladanie správ, tvoriaci základ VFR, bol zosúladený so stratégiou Európa 2020 v kontexte VFR len od obdobia 2014 – 2020. Prvá polovica realizácie desaťročného obdobia stratégie Európa 2020 preto prebiehala v rámci VFR určeného pre inú stratégiu. Obmedzuje to schopnosť Komisie monitorovať príspevok rozpočtu EÚ na stratégiu Európa 2020 počas VFR 2007 – 2013.

Zistili sme tiež, že Komisia dosiaľ predkladala správy o príspevku rozpočtu EÚ na cieľoch stratégie Európa 2020 len obmedzeným spôsobom. Zaviedli sa niektoré prvky systému účinného monitorovania a predkladania správ. Štatistický úrad Komisie, Eurostat, sprístupňuje štatistické údaje o dosahovaní hlavných cieľov stratégie Európa 2020 EÚ a jednotlivými členskými štátmi. Avšak preskúmanie stratégie Európa 2020 Komisiou bolo odložené na začiatok roka 2016. Okrem toho výsledky konzultácie neposkytujú žiadnu spätnú väzbu o úlohe programov EÚ pre stratégiu Európa 2020.

Odporúčame Komisii, aby predložila zákonodarnému orgánu vhodné návrhy na lepšie zosúladenie stratégie EÚ s VFR. Pomohlo by to zabezpečiť, aby sa zaviedli primerané mechanizmy monitorovania a podávania správ pre ďalšie stratégie EÚ.

Nedostatočný dôraz na úspechy stratégie Európa 2020 v partnerských dohodách a programoch

Potenciálne prínosy kombinovania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) sa plne neprejavili. Správne využívanie EŠIF je ústredným prvkom úsilia EÚ o dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020. Kombinovanie týchto piatich EŠIF do jedného zastrešujúceho nariadenia a jednej partnerskej dohody na členský štát poskytuje potenciálne výhody z hľadiska súdržnosti činnosti EÚ. Na úrovni fondov, a tým aj na úrovni programov, sa však naďalej uplatňujú rôzne pravidlá.

Čo sú partnerské dohody a programy?

Partnerské dohody medzi Komisiou a jednotlivými členskými štátmi sú jadrom rámca EŠIF. Opisujú rozvojové potreby jednotlivých krajín a pre každý EŠIF uvádzajú zhrnutie hlavných výsledkov očakávaných pre každý vybraný tematický cieľ. Na základe týchto dohôd vytvoria členské štáty **programy** pre každý fond (alebo pre niekoľko fondov) a stanovujú priority pre príslušnú krajinu alebo región.

Dôraz na výsledky je potrebné ďalej zlepšovať najmä v partnerských dohodách. Hoci bol dosiahnutý pokrok, je potrebné posilniť zameranie na výsledky. V niektorých kontrolovaných partnerských dohodách boli očakávané výsledky nejasné a často vyjadrené v kvalitatívnych pojmoch bez uvedenia rozsahu požadovanej zmeny. **Odporúčame Komisii navrhnúť zákonodarnému orgánu, aby členské štáty do svojich partnerských dohôd a programov zahrnuli vyčísliteľné výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť prostredníctvom financovania.**

Pre Komisiu bude náročné konzistentne monitorovať a predkladať správy o tematických cieľoch pre všetkých päť EŠIF, a tým aj o prínose týchto fondov na stratégiu Európa 2020. Všeobecné ciele stratégie Európa 2020 sa systematicky nepremietajú do operačných cieľov v partnerských dohodách a programoch. V právnych predpisoch sa nevyžaduje, aby sa dva fondy EŠIF (EPFRV a EFNR) zameriavali na tematické ciele. Zavedenie spoločných ukazovateľov pre každý fond je dôležitým krokom, ale návrh má určité obmedzenia, ktoré budú mať dominový efekt na kvalitu predkladania správ Komisiou. **Odporúčame, aby všetky partnerské dohody a programy zahŕňali spoločné ukazovatele výsledkov, v prípade možnosti spoločné pre jednotlivé fondy, zamerané na monitorovanie pokroku na miestnej úrovni, úrovni členských štátov a EÚ. Komisia by mala zákonodarnému orgánu navrhnúť, aby sa zaoberal touto problematikou.**

Slabá výkonnosť z hľadiska dosiahnutých výsledkov nebráni členským štátom ťažiť z výkonnostnej rezervy. Výkonnostná rezerva by mala byť hlavným stimulom pre členské štáty, aby sa zameriavali na výkonnosť po začatí programov. Malá časť finančných prostriedkov sa môže zadržať a sprístupní sa až po splnení konkrétnych cieľov. Existujú však chyby v opatreniach, ktoré oslabujú výkonnostný rámec, pokiaľ ide o používanie ukazovateľov, stimulov a zameranie na výsledky. **Odporúčame Komisii navrhnúť zákonodarnému orgánu, aby sa výkonnostný rámec v rámci možností zakladal na spoločných ukazovateľoch výsledkov.**

Ciele je potrebné ďalej prispôbiť kultúre výkonnosti

Vo výročných správach jednotlivých generálnych riaditeľstiev (GR) Komisie o výkonnosti nastali isté zlepšenia. Je to pozoruhodné, najmä pokiaľ ide o hlavné usmernenia pri príprave programových vyhlásení, plánov riadenia a výročných správ.

Predkladanie správ však nie je celkom prispôsobené prechodu zo starého VFR na nový. Veľakrát nie je možné určiť, ktoré ciele a zámery boli ponechané alebo aktualizované zo starého VFR a ktoré boli ukončené. Vzhľadom na chýbajúce porovnateľné informácie hrozí riziko, že nebude možné posúdiť dosiahnutie predchádzajúcich cieľov a zámerov.

Nedostatočné zameranie na výsledky a najvyššiu hodnotu za vynaložené prostriedky

V 24 osobitných správach, ktoré sme vydali v roku 2014, sa skúma široká škála tém auditov výkonnosti a posudzuje sa, či pomoc EÚ bola riadená podľa zásad riadneho finančného hospodárenia (hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť). Posúdili sme tieto správy s cieľom zistiť, či bolo v kontrolovaných oblastiach zameranie na výsledky a či sa vybrali projekty, pri ktorých bolo pravdepodobné, že za vynaložené finančné prostriedky zabezpečia optimálnu hodnotu. Ďalej uvádzame niekoľko príkladov:

Príklad: Nedostatočné zameranie na výsledky

Pri audite EuroAid sme dospeli k záveru, že zavedené systémy monitorovania a hodnotenia neposkytli primerané informácie o dosiahnutých výsledkoch (osobitná správa č. 18/2014). Podobne v našej správe o Fonde pre vonkajšie hranice sme zistili, že zodpovedné orgány nedohliadali na dosahovanie cieľov alebo tak nerobili dostatočne (osobitná správa č. 15/2014).

Príklad: Projekty, ktoré by pravdepodobne zabezpečili najvyššiu hodnotu za vynaložené prostriedky, neboli vybrané

Zlý výber projektov bol zistený v rámci nášho auditu letiskovej infraštruktúry financovanej EÚ. Potreba takýchto investícií sa mohla preukázať len v prípade približne polovice preskúmaných projektov. Tiež približne tretina letísk nebola zisková a hrozilo riziko, že bez ďalšej verejnej podpory budú zatvorené (osobitná správa č. 21/2014).

Podrobnejšie informácie o oblastiach príjmov a výdavkov

24

Poznámka k uvádzaniu členských štátov v príkladoch:

Vzhľadom na náš prístup k výberu vzorky každý rok nekontrolujeme operácie v každom členskom štáte, štáte príjemcu a/ani regióne. Príklady chýb v tomto dokumente sú uvedené na znázornenie najčastejších typov chýb. Nepredstavujú základ na vyvodenie záverov o jednotlivých členských štátoch, štátoch príjemcov a/alebo regiónoch.

Príjmy

143,9 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Tento audit sa týkal príjmov EÚ, z ktorých sa financuje jej rozpočet. Príspevky vypočítané na základe HND členských štátov sa v roku 2014 celkovo podieľali na príjmoch 66 % a príspevky vypočítané na základe DPH vybranej členskými štátmi 12 %. Tradične vlastné zdroje, najmä clá z dovozu a produkcie cukru, ktoré vyberajú vnútroštátne orgány členských štátov v mene EÚ, predstavovali 12 % príjmov, zvyšných 10 % boli iné zdroje.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Nie

Odhadovaná chybovosť:

0,0 % (2013: 0,0 %)

Náš audit príjmov EÚ

Príjmy EÚ založené na HND a DPH sa vypočítavajú na základe makroekonomických štatistík a odhadov, ktoré poskytujú členské štáty. Náš audit týkajúci sa riadnosti príslušných operácií zahŕňa činnosti systémov Komisie súvisiacich so spracovaním údajov, ktoré získa, ale nie ich počiatočným generovaním vnútroštátnymi orgánmi. V dôsledku toho sa závery nášho auditu týkajú dosahu akýchkoľvek chýb Komisie na celkových príjmoch.

Pri clách a odvodoch z produkcie cukru sme preskúmali, ako Komisia spracúva výkazy, ktoré predkladajú členské štáty, a kontroly vo vybraných členských štátoch, príjem súm Komisiou a záznamy v účtovníctve.

Celkovo z kontrolných zistení vyplýva, že preskúmané systémy boli účinné, a nezistili sme chyby v testovaných operáciách.

Upozorňujeme na aktualizácie **údajov o HND** v roku 2014, ktoré viedli k úpravám príspevkov členských štátov bezprecedentného rozsahu, najmä v prípade údajov týkajúcich sa riešenia výhrad a údajov o zmene metód a zdrojov členských štátov.

Výhrada je prostriedok, ktorý je otvorený pre možné korekcie sporných prvkov v údajoch o HND predložených členskými štátmi. **Overovacie cykly** HND Komisie pokrývajú dlhé obdobie. Výsledné opravy môžu mať významný vplyv na príspevky niektorých členských štátov.

Súčasne sme zistili potrebu, aby Komisia **znížila vplyv zásadných revízií** zdrojov a postupov, ktoré vykonávajú členské štáty s cieľom zostaviť ich vlastný HND. Napríklad Cyprus aj Holandsko zaznamenali významný nárast v ich príspevkoch na základe takýchto revízií. Návrhy na riadenie tohto rizika, ktoré predložila Komisia v roku 2013, zostávajú naďalej bez následnej činnosti, ktorú by vynaložila Komisia na zavedie spoločnej revíznej politiky EÚ.

Pokiaľ ide o **clá**, colné orgány členských štátov vykonávajú kontroly s cieľom overiť, či dovozcovia dodržiavajú nariadenia o sadzbách a dovoze. Zistili sme, že podobne ako v predchádzajúcich rokoch sa kvalita týchto kontrol výrazne líšila v jednotlivých kontrolovaných členských štátoch. Zaznamenali sme tiež, že aktualizovaná verzia príručky pre colnú kontrolu, ktorú vydala Komisia v roku 2014, nepokrýva niektoré nedostatky, ktoré sme zistili počas našich auditov členských štátov, ako napríklad problémy spojené so spracovaním dovozov preclených v iných členských štátoch.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o prijala opatrenia na zníženie počtu rokov, na ktoré sa budú vzťahovať výhrady na konci ďalšieho overovacieho cyklu príspevkov založených na HND;
- o zaviedla opatrenia na zníženie vplyvu revízií zdrojov a postupov, ktoré vykonávajú členské štáty s cieľom zostaviť ich vlastný HND;
- o zlepšila usmernenia poskytované colným orgánom členských štátov ku kontrolám, ktoré vykonávajú;
- o a zabezpečila, aby členské štáty zaviedli vhodné systémy na vypracovanie a riadenie výkazov o stanovených clách a odvodoch z produkcie cukru.

Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť

13,0 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Ciele, ktoré sa majú prostredníctvom týchto výdavkov dosiahnuť, zahŕňajú skvalitnenie výskumu a inovácií, posilnenie systémov vzdelávania a podporu zamestnanosti, zabezpečenie jednotného digitálneho trhu, presadzovanie energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej účinnosti, modernizáciu odvetvia dopravy a zlepšovanie podnikateľského prostredia najmä pre malé a stredné podniky (MSP).

Výdavky na výskum a inovácie tvoria asi 60 % z celkových výdavkov. Výdavky sa realizujú prostredníctvom **siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu a technického rozvoja 2007 – 2013 (7. RP) a programu Horizont 2020**, nového rámcového programu na roky 2014 – 2020. Ďalšie hlavné výdavkové nástroje podporujú vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport (program celoživotného vzdelávania LLP a Erasmus+), rozvoj dopravnej infraštruktúry (program transeurópskej dopravnej siete – TEN-T a nástroj na prepájanie Európy – CEF), projekty v energetickom sektore (Európsky energetický program pre oživenie – EEPO) a program satelitnej navigácie Galileo.

Takmer 90 % výdavkov je vo forme grantov súkromným a verejným príjemcom a Komisia prepláca náklady, ktoré príjemcovia deklarujú vo výkazoch nákladov na projekty.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Áno

Odhadovaná chybovosť¹:

5,6 % (2013: 4,0 %)

¹ Ekvivalentná odhadovaná chybovosť na rok 2013 s cieľom odrážať nové oblasti VFR.

V oblasti výskumu a inovácie sme zistili rovnaký typ a rozsah chýb, ktoré sme odhalili v priebehu celého RP7: neodôvodnené cestovné náklady alebo náklady na zariadenie a nepriame náklady, ktoré sa zakladajú na nesprávnych sadzbách režijných nákladov alebo zahŕňajú neoprávnené kategórie nákladov, ktoré nie sú spojené s projektom.

Príklad: Významné chyby v nákladoch na výskum a inovácie deklarovaných MSP na preplatenie v rámci 7. RP

Zistili sme, že 764 000 EUR nákladov deklarovaných MSP, ktorý pracuje so 16 partnermi na projekte obnoviteľnej energie financovanom prostredníctvom 7. RP, boli takmer úplne neoprávnené. Majiteľ MSP účtoval hodinovú sadzbu, ktorá výrazne prekračovala sadzbu stanovenú v usmerneniach Komisie. Navyše sme zistili náklady spojené so zadaním zákazky subdodávateľovi, ktoré neboli oprávneným prvkom nákladov ani neboli obstarané prostredníctvom výberového konania. Deklarované nepriame náklady tiež zahŕňali neoprávnené položky, ktoré vychádzali z odhadov a nedali sa odsúhlasiť s účtovnými záznamami príjemcu.

Horizont 2020 má jednoduchšie pravidlá financovania ako 7. RP a Komisia vynaložila značné úsilie na zníženie administratívnej náročnosti. Niektoré prvky nového rámcového programu však v skutočnosti vedú k zvýšenému riziku chýb. Napríklad s cieľom podpory lepšieho výskumu a inovácií a zabezpečenia rastu a zamestnanosti je Horizont 2020 navrhnutý tak, aby prilákal MSP a nové podniky, avšak tento typ účastníkov je mimoriadne náchylný na chyby. Horizont 2020 tiež zavádza osobitné kritériá oprávnenosti v niektorých prípadoch (napríklad keď výskumní pracovníci dostávajú dodatočnú odmenu alebo keď účastníci využívajú rozsiahlu výskumnú infraštruktúru).

Zistili sme tiež chyby v iných hlavných výdavkových nástrojoch. Patria k nim nepodložené a neoprávnené náklady, ako aj prípady nedodržania pravidiel verejného obstarávania.

Príklady: Chyby v nákladoch preplatených v súvislosti s inými programami

TEN-T

V jednom projekte príjemca zadal zákazku na konzultačné služby v oblasti IT priamo, bez požadovanej otvorenej medzinárodnej súťaže. Pri ďalšom projekte príjemca nesprávne deklaroval neoprávnené výdavky súvisiace s urovaním právneho sporu so subdodávateľom o porušení zmluvy.

EEPO

Príjemca zahrnul neoprávnené náklady, ktoré nepatrili medzi povinné náklady (prémie založené na zisku spoločnosti), do výpočtu nákladov na zamestnancov a tiež vykázal nepriame náklady, ktoré nesúviseli s projektom.

Zistili sme nedostatky v systémoch Komisie a nesúlad v posudzovaní rizikových súm a miery chybovosti generálnymi riaditeľstvami.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o spolu s vnútroštátnymi orgánmi a nezávislými audítormi využívala všetky relevantné informácie, ktoré má k dispozícii, na predchádzanie chybám alebo ich odhaľovanie a nápravu pred preplatením nákladov;
- o vypracovala vhodnú stratégiu riadenia a kontroly rizika pre program Horizont 2020 na základe skúsenosti so 7. RP. Táto stratégia by mala zahŕňať primerané kontroly vysokorizikových príjemcov a nákladov deklarovaných podľa osobitných kritérií oprávnenosti;
- o a zabezpečila, aby jej útvary vypočítavali vážený priemer chybovosti a následne stanovovali rizikové sumy jednotným spôsobom.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť sa nachádzajú v kapitole 5 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2014.

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť 55,7 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto oblasť výdavkov má dve časti: regionálnu a mestskú politiku, ktorá predstavuje 80 %, a zamestnanosť a sociálne veci, ktorá predstavuje zvyšných 20 % z celkových výdavkov.

- o Európska regionálna a mestská politika sa financuje predovšetkým z **Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR)** a **Kohézneho fondu (KF)**. Z EFRR sa financujú projekty infraštruktúry, vytváranie alebo zachovávanie pracovných miest, iniciatívy v oblasti regionálneho hospodárskeho rozvoja a činnosti na podporu malých a stredných podnikov. Z KF sa financujú investície do infraštruktúry v oblasti životného prostredia a dopravy.
- o Politika zamestnanosti a sociálnych vecí sa zväčša financuje prostredníctvom **Európskeho sociálneho fondu (ESF)**. Výdavky v tejto oblasti pokrývajú financovanie investícií do ľudského kapitálu a podporujú opatrenia, ktorých cieľom je zlepšiť adaptabilitu pracovníkov a podnikov na zmeny v organizácii práce, zvyšovať prístup k zamestnaniu, posilňovať sociálne začleňovanie znevýhodnených osôb a posilňovať kapacitu a efektívnosť verejných správ a verejných služieb.

EFRR, KF a ESF sa riadia spoločnými pravidlami okrem výnimiek stanovených v osobitných nariadeniach jednotlivých fondov. Riadenie výdavkov je spoločné s členskými štátmi a zahŕňa spolufinancovanie projektov v rámci schválených výdavkových programov. Pravidlá oprávnenosti na úhradu nákladov sú stanovené na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni a môžu sa v jednotlivých členských štátoch líšiť.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Regionálna a mestská politika:

Áno

Zamestnanosť a sociálne veci:

Áno

Odhadovaná chybovosť¹:

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť spolu:

5,7 % (2013²: 5,9 %)

Zahŕňa:

Regionálna a mestská politika:

6,1 % (2013²: 7,0 %)

Zamestnanosť a sociálne veci:

3,7 % (2013: 3,1 %)

¹ Ekvivalentná odhadovaná chybovosť za rok 2013 s cieľom odrážať nové okruhy VFR.

² Tieto údaje za rok 2013 sú vypočítané na základe prístupu k vyčísleniu chýb v oblasti verejného obstarávania platného v čase auditu. Neodrážajú vplyv, ktorý mal aktualizovaný postup k vyčísleniu týchto chýb na odhadovanú chybovosť.

Hlavnými zdrojmi chýb vo výdavkoch na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť ako celok sú naďalej porušovanie pravidiel verejného obstarávania, ktoré predstavujú takmer polovicu odhadovanej chybovosti. Po nich nasleduje začleňovanie neoprávnených výdavkov do výkazov výdavkov príjemcov, porušovanie pravidiel štátnej pomoci a výber neoprávnených projektov. Vplyv chýb sa líši v týchto dvoch oblastiach.

Prípady závažného nedodržania pravidiel verejného obstarávania, ktoré sme zistili počas nášho auditu, zahŕňajú napríklad neodôvodnené priame zadanie zákazky, dodatočné práce alebo služby, nezákonné vylúčenie uchádzačov, ako aj konflikt záujmov a diskriminačné výberové kritériá.

Príklad: Neodôvodnené priame zadanie verejných prác

Pri projekte na Malte, ktorý sa týkal výstavby a modernizácie časti diaľnice cestnej siete TEN-T, verejný obstarávateľ prostredníctvom rokovacieho konania priamo zadal zákazku jednej spoločnosti bez predchádzajúcej súťažnej výzvy. To je v rozpore s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami v oblasti verejného obstarávania a výdavky deklarované v súvislosti s touto zákazkou sú preto nezákonné. Ďalšou hlavnou príčinou chýb sú neoprávnené výdavky. Je to spôsobené napríklad deklarovaním výdavkov mimo obdobia oprávnenosti, nadmerne účtovanými mzdami, vykázaním nákladov, ktoré nesúvisia s projektom, nedodržaním vnútroštátnych pravidiel oprávnenosti, alebo príjmami, ktoré neboli odpočítané z deklarovaných nákladov.

Príklad: Nesprávne vykázané mzdy

V projekte v Portugalsku, ktorý sa týkal programu odbornej prípravy pre mladých ľudí, príjemca nedodrжал ustanovenia stanovené v dohode o grante o tom, ako vypočítať mzdy učiteľov. Okrem toho učelia nepracovali toľko hodín, ako bolo vykázané. Výsledkom boli nadhodnotené osobné náklady.

Tiež overujeme, či sa dodržiavajú **pravidlá štátnej pomoci** EÚ. Nezákonná štátna pomoc predstavuje pre prijímateľské subjekty nespravodlivú výhodu a narušuje vnútorný trh. Chyby týkajúce sa porušenia pravidiel štátnej pomoci EÚ predstavovali asi pätinu odhadovanej chybovosti výdavkov v rámci tohto okruhu VFR.

V značnom podiele operácií ovplyvnených vyčísliteľnými chybami **orgány členských štátov mali k dispozícii dostatočné informácie** na to, aby chybám predišli alebo ich odhalili a opravili pred predložením žiadostí o preplatenie Komisii. Ak by sa všetky tieto informácie použili na opravu chýb pred vykázaním výdavkov Komisii, odhadovaná úroveň chybovosti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti by bola o 1,6 percentuálneho bodu nižšia. Okrem toho sme zistili, že v niekoľkých prípadoch chybu, ktorú sme odhalili, spôsobili vnútroštátne orgány. Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 1,7 percentuálneho bodu.

Do konca roka 2013 bola **priemerná miera uhrádzania platieb konečným prijímateľom** z finančných nástrojov 47 %. Z týchto prostriedkov sa poskytuje pomoc podnikom alebo na mestské projekty, a to prostredníctvom kapitálových investícií, úverov alebo záruk. Celkovo od roku 2007 bolo v členských štátoch vytvorených 941 finančných nástrojov s celkovým vkladom približne 14,3 mld. EUR. V apríli 2015 Komisia predĺžila obdobie oprávnenosti pre tieto nástroje prostredníctvom rozhodnutia Komisie namiesto toho, aby požiadala Radu a Parlament o zmenu termínu stanoveného v nariadení Rady. Podľa nášho názoru tento spôsob predĺženia obdobia oprávnenosti nerešpektuje hierarchiu noriem.

Projekty ESF, pri ktorých sa náklady deklarujú prostredníctvom **zjednodušených možností nákladov** (jednorazových súm, paušálnych platieb a štandardných stupníc jednotkových nákladov), sú menej náchylné na chyby ako tie, ktoré využívajú skutočné náklady.

Príjemcovia deklarujú vzniknuté výdavky vnútroštátnym orgánom, ktoré ich vyplácajú čo najskôr a v plnej výške. V niektorých prípadoch sme však zistili, že členské štáty si vytvorili štátne rezervy a príjemcovia boli vyplatení až niekoľko mesiacov po tom, ako Komisia vyrovnala daný výkaz výdavkov alebo neboli ešte vôbec vyplatení v čase konania auditu.

Posúdenie chybovosti Komisiou, o ktorej podali správu orgány auditu, je vo všeobecnosti v súlade s dôkazmi poskytnutými orgánmi auditu. Posúdenie výročných kontrolných správ Komisiou môže však len čiastočne riešiť **riziko nedostatočného vykazovania chýb a nadmerného vykazovania finančných opráv** vnútroštátnymi orgánmi členských štátov. Najmä kontroly štátnej pomoci vykonané orgánmi auditu boli neprimerané v prípade takmer tretiny preskúmaných operačných programov.

Okrem kontroly riadnosti operácií sme posúdili, či a do akej miery projekty EFRR, KF a ESF, ktoré boli dokončené do konca roka 2014, dosiahli ciele stanovené v dohodách o grante a či boli ciele v súlade s cieľmi stanovenými na úrovni programu. Zistili sme, že tri štvrtiny preskúmaných projektov úplne alebo čiastočne dosiahli svoje ciele. Len v troch prípadoch sa nedosiahli žiadne ciele projektu. Taktiež sme zistili, že niektoré projekty mali ciele, ktoré neboli v súlade s cieľmi stanovenými pre operačné programy a prioritnú os, v rámci ktorej bol projekt financovaný.

Napokon sme našim preskúmaním odhalili, že spôsoby financovania na základe výkonnosti sú skôr výnimkou než pravidlom. Vo väčšine prípadov nedosiahnutie cieľov projektu, ktoré boli odsúhlasené v dohodách o grante, nemalo vplyv na mieru prijatého financovania EÚ.

Čo odporúčame

Odporúčame:

- Komisii vykonať cieleňú analýzu vnútroštátnych pravidiel oprávnenosti programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 a použiť ju na poskytnutie usmernení členským štátom, ako zjednodušiť a predísť zbytočne zložitým a/alebo zaťažujúcim pravidlám;
- Komisii ďalej posilniť systém kontroly pre orgány auditu, zabezpečiť primerané kontroly súladu s pravidlami štátnej pomoci a verejného obstarávania a poskytovať konkrétne informácie o kontrole operácií. Komisia by mala posúdiť vo všetkých členských štátoch spoľahlivosť finančných opráv vykázaných certifikačnými orgánmi;
- Komisii predložiť legislatívny návrh s cieľom zmeniť príslušné nariadenie o predĺžení obdobia oprávnenosti na finančné nástroje v rámci spoločného hospodárenia;
- riadiacim a sprostredkovateľským orgánom v členských štátoch zintenzívniť ich úsilie riešiť nedostatky pri „kontrolách prvej úrovne“. Okrem toho by mala Komisia požiadať orgány auditu, aby v rámci svojich auditov systémov znovu vykonali niektoré z týchto kontrol;
- členským štátom rozšíriť možnosť využitia možností zjednodušených nákladov na projekty, ktoré prekračujú náklady 50 000 EUR, a zabezpečiť, aby boli príjemcom vyplatené náklady do 90 dní od zaslania správnej žiadosti o platbu príjemcom.

Prírodné zdroje 57,5 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto oblasť výdavkov pokrýva spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP), spoločnú politiku v oblasti rybného hospodárstva (SPRH) a environmentálne opatrenia:

- SPP je zameraná na zvýšenie produktivity poľnohospodárstva, zabezpečenie primeranej životnej úrovne pre poľnohospodárov, stabilizáciu trhov, zabezpečenie plynulého zásobovania a zásobovania spotrebiteľov za primeranú cenu. Realizuje sa prostredníctvom dvoch fondov: **Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF)**, z ktorého sa v plnej miere financuje priama pomoc EÚ a trhové opatrenia, a **Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)**, z ktorého sa spolu s členskými štátmi spolufinancujú programy rozvoja vidieka. Výdavky SPP sa riadia spoločne s členskými štátmi. Výdavky v rámci oboch fondov prúdia cez približne 80 platobných agentúr, ktoré sú zodpovedné za kontrolu oprávnenosti žiadostí o pomoc a za úhradu platieb príjemcom.
- SRP má podobné ciele ako SPP a hlavným nástrojom na vykonávanie je **Európsky fond pre rybné hospodárstvo (EFRH)**. Fond riadi Komisia a členské štáty v rámci spoločného hospodárenia.
- Cieľom politiky EÚ v oblasti životného prostredia je prispievať k ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia a života občanov EÚ, ako aj k racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov. Výdavky v tejto oblasti centrálnie riadi Komisia. Najdôležitejším programom je **program pre životné prostredie (LIFE)**. Spolufinancuje projekty týkajúce sa prírody a biodiverzity, politiky a riadenia v oblasti životného prostredia a informácií a komunikácie

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Poľnohospodárstvo – podpora trhu a priama podpora:

Áno

Rozvoj vidieka, životné prostredie, klíma a rybné hospodárstvo:

Áno

Odhadovaná chybovosť¹:

Prírodné zdroje spolu:

3,6 % (2013: 4,4 %)

Poľnohospodárstvo – podpora trhu a priama podpora:

2,9 % (2013: 3,6 %)

Rozvoj vidieka, životné prostredie, klíma a rybné hospodárstvo a rybné hospodárstvo:

6,2 % (2013: 7,0 %)

Zahrňa:

¹ Ekvivalentná odhadovaná chybovosť za rok 2013 s cieľom odrážať nové okruhy VFR.

Povaha a štruktúra chýb sa výrazne líšila v EPZF a iných oblastiach výdavkov v rámci prírodných zdrojov.

Poľnohospodárstvo – podpora trhu a priama podpora (EPZF)

Mnohé chyby zistené našimi auditmi vznikajú v dôsledku nepresných alebo neoprávnených žiadostí príjemcov, pričom najčastejšou chybou býva nadhodnotenie vykazovanej poľnohospodárskej plochy alebo neoprávnené poľnohospodárske pozemky (pozri príklady). Spoľahlivý Identifikačný systém poľnohospodárskych parciel (LPIS) môže prispieť k zníženiu počtu týchto chýb.

Príklady nadhodnotených alebo neoprávnených žiadostí

Pomoc na trvalé pastviny

V Českej republike, vo Francúzsku, v Grécku, Poľsku, na Slovensku a v Španielsku bola pôda, ktorá bola deklarovaná ako trvalý trávny porast a na ktorú bola udelená pomoc, v skutočnosti úplne alebo čiastočne pokrytá nepovolenou vegetáciou (husté krovie, kríky, stromy alebo skaly).

Pomoc na ornú pôdu

V Českej republike, Dánsku, vo Fínsku, Francúzsku, v Nemecku, Taliansku, Poľsku, na Slovensku, v Španielsku a Spojenom kráľovstve sme zistili prípady, keď poľnohospodári, ktorí boli príjemcami pomoci, vykázali pôdu ako ornú aj prípadoch, keď to tak nebolo. V Španielsku bola pomoc vyplatená na základe deklarovanej pôdy, ktorá bola zaznamenaná v databáze identifikačného systému poľnohospodárskych parciel ako orná, no v skutočnosti bola motokrosovou dráhou.

V niekoľkých prípadoch vyčísliteľných chýb u konečných príjemcov mali vnútroštátne orgány k dispozícii dostatok informácií na to, aby sa chybám predišlo alebo aby sa zistili a opravili pred deklarovaním výdavkov Komisii. Ak by sa všetky informácie použili na opravu chýb, odhadovaná chybovosť by bola nižšia o 0,6 percentuálneho bodu. Okrem toho sme odhalili, že v niekoľkých prípadoch chybu spôsobili vnútroštátne orgány. Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 0,7 percentuálneho bodu.

Príjemcovia priamej pomoci v rámci pomoci EPZF a EPFRV majú zákonnú povinnosť plniť **požiadavky krížového plnenia**. Tieto požiadavky sa týkajú ochrany životného prostredia, verejného zdravia, zdravia zvierat a rastlín, dobrých životných podmienok zvierat a udržiavania poľnohospodárskej pôdy v dobrom poľnohospodárskom a ekologickom stave. Ak poľnohospodári tieto požiadavky neplnia, výška ich pomoci sa kráti. Pri testovaní sme zistili porušenie pravidiel v 27 % operácií podliehajúcich požiadavkám krížového plnenia. Chyby v súvislosti s krížovým plnením mali vplyv 0,7 percentuálneho bodu na odhadovanú chybovosť.

Integrovaný administratívny a kontrolný systém (IACS) je hlavným systémom riadenia a kontroly na zabezpečenie správnosti platieb z EPZF. Za rok 2014 sme preskúmali operácie systému IACS v Chorvátsku a zistili sme len menšie nedostatky, ktoré neovplyvňujú spoľahlivosť systému. Okrem toho sme preskúmali 14 auditov zhody vykonaných Komisiou zameraných na systémy členských štátov a zistili, že práca bola vykonaná uspokojivo. Nápravné opatrenia boli tiež vykonané v súvislosti s nedostatkami systému IACS, ktoré sme vykázali v predchádzajúcich rokoch. Tie sa však zakaždým nevykonali okamžite a v niekoľkých prípadoch naďalej pretrvávajú nedostatky, hoci v menšej miere.

Platby v rámci trhových opatrení predstavujú menej než 6 % EPZF. Neproporčne však prispievajú do väčšieho podielu odhadovanej chybovosti fondu.

Dokončili sme preskúmanie **postupu posilnenia záruky**, ktorý je platný na dobrovoľnom základe v šiestich členských štátoch alebo regiónoch. V týchto členských štátoch alebo regiónoch poskytuje nezávislý orgán auditu svoje stanovisko k náležitému fungovaniu systémov a správnosti výdavkov deklarovaných EÚ. S výnimkou jedného členského štátu nedostatky v uplatňovaní tohto postupu spôsobujú, že je vykazovaná chybovosť nespoľahlivá.

Rozvoj vidieka, životné prostredie, klíma a rybné hospodárstvo

Našli sme chyby v 18 kontrolovaných členských štátoch. Hlavnými dôvodmi chýb v tejto oblasti výdavkov boli: neoprávnenosť príjemcov, činností, projektov a/alebo výdavkov alebo nedodržanie agroenvironmentálnych záväzkov používať poľnohospodárske výrobné metódy zlučiteľné s ochranou životného prostredia, krajiny a prírodných zdrojov.

Príklady chýb oprávnenosti

Zistili sme tri prípady s podozrením na úmyselné obchádzanie pravidiel v žiadosti o pomoc. Tieto prípady boli postúpené Európskemu úradu pre boj proti podvodom na analýzu a možné vyšetrenie. V záujme zachovania dôvernosti nemožno odhaliť konkrétne podrobnosti o týchto prípadoch, ale možno opísať všeobecnú povahu týchto chýb:

- o Dobré etablované spoločnosti, ktoré by nespĺňali podmienky na získanie financovania, založili nové subjekty, aby formálne spĺňali kritériá oprávnenosti a výberu.
- o Skupiny osôb založili niekoľko subjektov s cieľom získať pomoc, ktorá presahovala strop povolený v rámci podmienok investičného opatrenia. Hoci príjemcovia deklarovali, že tieto subjekty pôsobili nezávisle, v praxi to tak nebolo.

Príklady nedodržania agroenvironmentálnych záväzkov

Zistili sme šesť prípadov v Nemecku, Taliansku a Spojenom kráľovstve. Napríklad v Spojenom kráľovstve príjemca nedodržiaval záväzok uzavrieť lúku na spásanie každý rok pred 15. májom.

V niekoľkých prípadoch vyčísliteľných chýb u konečných príjemcov mali vnútroštátne orgány k dispozícii dostatok informácií na to, aby sa chybám predišlo alebo aby sa zistili a opravili pred deklarováním výdavkov Komisii. Ak by sa všetky informácie použili na opravu chýb, odhadovaná chybovosť by pre túto oblasť výdavkov bola o 3,3 percentuálneho bodu nižšia. Okrem toho sme odhalili, že v niekoľkých prípadoch chybu spôsobili vnútroštátne orgány. Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 0,6 percentuálneho bodu.

Zistili sme významné nedostatky v deviatich z dvanástich preskúmaných systémov členských štátov. V prípade piatich platobných agentúr, ktoré sme kontrolovali na mieste, boli systémové nedostatky veľmi podobné tým, ktoré sme zistili a o ktorých sme informovali v predchádzajúcich rokoch.

Za rok 2014 sme zistili na základe pilotného projektu, ktorý sme uskutočnili v niektorých otázkach **výkonnosti projektov**, že v prípade 93 % dokončených projektov rozvoja vidieka, ktoré sme preskúmali, boli investície uskutočnené podľa plánu. Avšak zacielenie podpory a výber projektov neboli také prísne, ako by sa dalo očakávať. Zaznamenali sme tiež nepostačujúce dôkazy o primeranosti nákladov.

V prípade rybného hospodárstva sme posúdili účinnosť kontrol vykonaných talianskymi orgánmi auditu a zistili sme, že hoci metodika auditu pre audity operácií a systémov je účinná, existujú nedostatky v riadení a dokumentácii audítorských úloh a v overovaní podmienok oprávnenosti.

Čo odporúčame

Odporúčame:

- o v rámci EPZF odporúčame členským štátom, aby sa intenzívnejšie usilovali o to, aby ich databázy LPIS obsahovali spoľahlivé a aktuálne informácie o ploche a oprávnenosti pôdy;
- o v rámci rozvoja vidieka odporúčame Komisii prijať potrebné opatrenia na posilnenie akčných plánov členských štátov zameraných na riešenie častých príčin chýb a zrevidovať stratégiu svojich auditov zhody v oblasti rozvoja vidieka;
- o v rámci EPZF a rozvoja vidieka odporúčame Komisii zabezpečiť, aby sa nový postup posilnenia záruky, ktorý bude povinný od rozpočtového roku 2015, správne uplatňoval a bol spoľahlivý;
- o a v oblasti rybného hospodárstva odporúčame Komisii zabezpečiť, aby členské štáty vykonávali svoje úlohy dôslednejšie, a to najmä prostredníctvom predpísaných kontrol na mieste, uplatňovaním postupov kontroly kvality a zvyšovaním kvality audítorskej dokumentácie.

Globálna Európa

7,4 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto oblasť výdavkov zahŕňa výdavky týkajúce sa vonkajších vzťahov, podpory kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajín na vstup do EÚ, ako aj rozvojovú a humanitárnu pomoc rozvojovým a susedným krajinám (s výnimkou Európskych rozvojových fondov).

Náklady sú rozptýlené vo viac než 150 krajinách prostredníctvom širokej škály nástrojov spolupráce a metód poskytovania pomoci. Výdavky riadia priamo generálne riaditeľstvá Komisie buď z ústredia v Bruseli, alebo prostredníctvom delegácií EÚ v prijímateľských krajinách, prípadne spoločne s medzinárodnými organizáciami.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Áno

Odhadovaná chybovosť¹:

2,7 % (2013: 2,1 %)

¹ Ekvivalentná odhadovaná chybovosť za rok 2013 s cieľom odrážať nové okruhy VFR.

Väčšina chýb, ktoré sme našimi auditmi zistili, sa týkala **neoprávnených výdavkov**, ktoré deklarovali koneční príjemcovia, najmä výdavky, ktoré vznikli mimo obdobia oprávnenosti, začlenenie neoprávnených daní, nedodržanie pravidiel pôvodu a nepriame náklady nesprávne účtované ako priame náklady. Našli sme tiež prípady, keď príjemcovia deklarovali náklady bez podporných dokumentov na odôvodnenie týchto výdavkov, prípady nesúladi s pravidlami verejného obstarávania, ako aj chyby vo výpočtoch.

Ďalšie chyby, ktoré sme našli, sa týkali prijatia a zúčtovania platieb Komisiou za služby, práce alebo dodávky, ktoré príjemcovia ešte nevznikli.

Príklad: Výdavky, ktoré nevznikli

Komisia podpísala dohodu o príspevku s jednou karibskou bankou vo výške 6,5 mil. EUR na zriadenie revolvingového úveru na opätovnú výsadbu cukrovej trstiny v Belize. V roku 2014 Komisia prijala výdavky vo výške 2,3 mil. EUR, z ktorých 740 000 EUR predstavovali úvery poľnohospodárom, ktoré banka prijala, avšak neboli vyplatené v tom čase. Viedlo to k zúčtovaniu vyššej sumy predbežného financovania Komisiou, ako bolo odôvodnené.

Testovanie operácií EuropeAid, jedného z generálnych riaditeľstiev Komisie, ktoré je zodpovedné za riadenie významnej časti výdavkov stratégie Globálna Európa, ukázalo, že v niekoľkých prípadoch sa **neodhalili chyby**. Na základe nedostatkov v týchto kontrolách vykonaných audítormi, ktorých určili príjemcovia, Komisia uhradila neoprávnené náklady.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- zaviedla a uplatňovala postupy vnútornej kontroly, aby zabezpečila, že predbežné financovanie sa zúčtuje na základe skutočne vzniknutých výdavkov;
- posilnila predbežné kontroly zmlúv o grante vrátane použitia plánovania na základe rizika a systematickej následnej kontroly a kontrol na mieste.

Administratíva

8,8 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Administratíva pokrýva výdavky inštitúcií a ostatných orgánov EÚ, ktorými sú: Komisia, Parlament, Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), Európska rada a Rada, Európsky súdny dvor, Európsky dvor audítorov, Európsky hospodársky a sociálny výbor, Výbor regiónov, európsky ombudsman a európsky dozorný úradník pre ochranu údajov. Vzťahuje sa to aj na platby pre európske školy.

Výdavky na ľudské zdroje (mzdy, príspevky a dôchodky) predstavujú 60 % výdavkov v tejto oblasti. Zvyšok tvoria výdavky na budovy, zariadenie, energiu, komunikácie a informačné technológie.

Výsledky našich auditov agentúr a ostatných decentralizovaných orgánov Európskej únie sú predmetom špecifických ročných správ, ktoré sa uverejňujú samostatne spolu so súhrnom výsledkov.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Nie

Odhadovaná chybovosť¹:

0,5 % (2013: 1,1 %)

¹ Ekvivalentná odhadovaná chybovosť za rok 2013 s cieľom odrážať nové okruhy VFR.

Naším preskúmaním systémov sa celkovo nezistili žiadne významné nedostatky. Zistili sme však, že v istých oblastiach majú niektoré inštitúcie a orgány priestor na zlepšenie. Sú uvedené nižšie v odporúčaniach.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby:

- o Európsky parlament posilnil kontroly týkajúce sa preplatenia nákladov európskymi politickými stranami ich pridruženým organizáciám, ako aj verejného obstarávania politickými stranami;
- o Európsky hospodársky a sociálny výbor posilnil postupy verejného obstarávania;
- o inštitúcie a orgány zlepšili svoje systémy aktualizácie informácií pre výpočet rodinných prídavkov.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite administratívnych výdavkov EÚ sa nachádzajú v kapitole 9 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2014.

Európske rozvojové fondy (ERF)

3,1 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

ERF sú nástrojom poskytovania pomoci Európskej únie na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom a zámorským krajinám a územiám (ZKÚ). Výdavky ERF a nástroje spolupráce majú za cieľ odstrániť chudobu a podporovať udržateľný rozvoj a integráciu štátov AKT a ZKÚ do svetovej ekonomiky.

ERF financujú členské štáty. Riadi ich Európska komisia mimo rámca všeobecného rozpočtu EÚ a v niektorých prípadoch pomoci ich riadi Európska investičná banka. Na každý ERF sa vzťahuje samostatné nariadenie o rozpočtových pravidlách. Vonkajšia pomoc financovaná z ERF sa realizuje vo vysoko rizikovom prostredí, predovšetkým z dôvodu geograficky rozptýlených aktivít a nedostatočnej inštitucionálnej a administratívnej kapacity partnerských krajín.

Čo sme zistili

Spôľahlivosť účtovnej závierky ERF:

Ročná účtovná závierka za rok 2014 vyjadruje verne finančnú situáciu ERF, výsledky operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív.

Sú príjmy ERF ovplyvnené významnými chybami?

Nie

Sú platby ERF ovplyvnené významnými chybami?

Áno

Odhadovaná chybovosť:

3,8 % (2013: 3,4 %)

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch chybovosť, ktorú sme zistili, vrátane niektorých konečných žiadostí, ktoré boli predtým predmetom vonkajších auditov a overovania výdavkov, poukazuje na nedostatky v týchto predbežných kontrolách. Chyby týkajúce sa **nedodržania pravidiel verejného obstarávania** (pozri príklad) a **chýbajúce podporné dokumenty na odôvodnenie výdavkov** zapríčinili takmer dve tretiny odhadovanej chybovosti.

Príklad: Nedodržanie postupov verejného obstarávania príjemcom

Preskúmali sme obstaranie IT služieb organizácie zodpovednej za spoluprácu v oblasti poľnohospodárstva medzi štátmi AKT. Auditom sa zistilo, že príjemca nedodrжал postup verejného obstarávania, ako bolo stanovené v dohode o grante, ktorá vyžaduje zverejnenie oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania na medzinárodnej úrovni. Príjemca zaslal pozvánky len trom vybraným spoločnostiam v jeho krajine, čo malo za následok obmedzenie hospodárskej súťaže.

EuropeAid je generálnym riaditeľstvom Komisie, ktoré riadi takmer všetky výdavky v rámci ERF. V súčasnosti realizuje akčný plán na riešenie nedostatkov zistených v jeho systéme. Keďže niektoré opatrenia ešte neboli vypracované, je príliš skoro posúdiť vplyv tohto vývoja na účinnosť systémov.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o posilnila kontroly zúčtovania predbežného financovania a zabezpečila, aby partnerské krajiny používali správny výmenný kurz na prepočítanie vyplatenej rozpočtovej podpory na národnú menu;
- o zlepšila opatrenia na posudzovanie efektívnosti a nákladovej účinnosti kontrol.

Prehľad audítorského prístupu

Stanoviská vo vyhlásení o vierohodnosti EDA sa zakladajú na objektívnych dôkazoch získaných pri testovaní v rámci auditu v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi. Takto pracujeme.

Spôľahlivosť účtovnej závierky

Poskytuje ročná účtovná závierka EÚ úplné a presné informácie?

Rozpočet EÚ je zložitý. Generálne riaditeľstvá Komisie každoročne iniciujú státisíce účtovných záznamov, ktoré zachytávajú informácie z rôznych zdrojov (vrátane členských štátov). Kontrolujeme, či účtovné postupy fungujú správne a či sú výsledné účtovné údaje úplné, správne zaznamenané a náležite predložené.

- Hodnotenie účtovného systému s cieľom uistiť sa, že je dobrým základom pre spoľahlivé údaje (úplné a správne).
- Overenie hlavných účtovných postupov s cieľom uistiť sa, že fungujú správne.
- Analytické kontroly účtovných údajov s cieľom uistiť sa, že sa predkladajú konzistentne a primerane.
- Priama kontrola vzorky účtovných údajov s cieľom uistiť sa, že príslušné operácie existujú a sú správne zaznamenané.
- Kontrola finančných výkazov s cieľom uistiť sa, že verne vyjadrujú finančnú situáciu.

Riadnosť operácií

Sú transakcie EÚ súvisiace s príjmami a platbami¹ zaúčtovanými do výdavkov, na ktorých sa zakladá účtovná závierka EÚ, v súlade s príslušnými predpismi?

Z rozpočtu EÚ sa uhrádzajú milióny platieb príjemcom v EÚ a po celom svete. Väčšinu týchto výdavkov riadia členské štáty. Na získanie potrebných dôkazov priamo testujeme príjmové platby a platby zaúčtované do výdavkov a posudzujeme systémy na správu a kontrolu týchto platieb.

- Vzorky operácií sa vyberajú z celého rozpočtu EÚ pomocou štatistických techník, ktoré sú základom pre podrobné testovanie audítormi EDA.
- Operácie vybrané do vzorky sa kontrolujú podrobne, zvyčajne na mieste konečných príjemcov (napr. poľnohospodár, výskumný inštitút, spoločnosť poskytujúca verejne obstarané práce alebo služby), aby sa získali priame dôkazy, že príslušná udalosť „existuje“, je správne zaznamenaná a je v súlade s pravidlami, na základe ktorých sa príslušné platby uhrádzajú.
- Chyby sa analyzujú a zaraďujú ako vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné.
- Dosah chýb sa vypočítava extrapoláciou vyčísliteľných chýb formou „najpravdepodobnejšej“ chybovosti (odhadovaná chybovosť).
- Odhadovaná chybovosť sa porovnáva s 2,0 % prahom významnosti s cieľom zistiť stanovisko EDA.
- Posudzuje sa niekoľko systémov kontroly s cieľom určiť ich účinnosť pri zabezpečovaní zákonnosti a riadnosti operácií, ktoré sa nimi spravujú.
- Zohľadňujú sa ďalšie relevantné informácie, napr. výročné správy o činnosti a správy nezávislých audítorov.
- Všetky zistenia sa prerokúvajú s vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou s cieľom uistiť sa, či sú fakty správne.
- Naše stanoviská prijímame na základe vykonanej práce a dosiahnutých výsledkov.

¹ Platby zaúčtované do výdavkov: priebežné platby, konečné platby a zúčtovanie záloh.

Európsky dvor audítorov a jeho práca

Európsky dvor audítorov (EDA) je nezávislou kontrolnou inštitúciou Európskej únie. Sídli v Luxemburgu a zamestnáva približne 900 odborných a podporných zamestnancov zo všetkých členských štátov EÚ. Od svojho založenia v roku 1977 zameriava svoju pozornosť na význam finančného hospodárenia EÚ a prispieva k jeho zlepšovaniu.

Audítorské správy a stanoviská EDA sú základnou zložkou reťazca povinnosti zodpovedať sa v EÚ. Výstupy našej práce sa využívajú na vyvodenie zodpovednosti najmä v rámci každoročného postupu udeľovania absolutória voči tým, ktorí hospodária s rozpočtom EÚ. Ide najmä o Komisiu, ale týka sa to i ostatných inštitúcií a orgánov EÚ. Členské štáty tiež zohrávajú dôležitú úlohu pri spoločnom hospodárení.

Našimi hlavnými úlohami sú:

- o finančné audity a audity zhody v zásade formou vyhlásenia o vierohodnosti;
- o audity výkonnosti na témy vybrané s cieľom čo najviac zvýšiť dosah našej práce;
- o stanoviská k nariadeniam, ktoré sa týkajú rozpočtového hospodárenia a iných dôležitých tém.

Naším cieľom je riadiť naše zdroje spôsobom, ktorý zabezpečí primeranú rovnováhu medzi rôznymi činnosťami a tak prispeje k dosahovaniu solídnych výsledkov a dobrého pokrytia rôznych oblastí rozpočtu EÚ.

Naše výstupy

Vydávame:

- o **výročné správy** o rozpočte EÚ a Európskych rozvojových fondoch. Výročné správy obsahujú najmä stanoviská a výsledky získané v rámci vyhlásenia o vierohodnosti a uverejňujú sa každý rok v novembri;
- o **špecifické ročné správy**, v ktorých sú uvedené stanoviská EDA z finančných auditov rôznych agentúr a orgánov EÚ. 51 bolo uverejnených v roku 2014;
- o **osobitné správy** o vybraných témach auditu, ktoré sa uverejňujú v priebehu roka. Ide najmä o audity výkonnosti. 24 bolo uverejnených v roku 2014;
- o **stanoviská** a ďalšie výstupy využívané Európskym parlamentom a Radou pri schvaľovaní zákonov EÚ a iných rozhodnutí s významným dosahom na finančné hospodárenie. 14 uverejnených v roku 2014;
- o **situačné správy** o vybraných oblastiach politiky EÚ, v ktorých sa analyzujú širšie výzvy a dlhodobé trendy. Dve boli uverejnené v roku 2014;
- o **výročná správa o činnosti** obsahuje informácie a prehľad našich činností v danom roku.

Naša práca prispieva k zvyšovaniu povedomia o finančnom hospodárení EÚ a zvyšuje jeho transparentnosť. Poskytujeme uistenie o stave finančného hospodárenia a odporúčania na jeho ďalšie zlepšenie. Robíme to v záujme občanov Európskej únie.

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm); v delegáciách,
ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm);
kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm);
na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (v rámci EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predstavenie a vysvetlenie výročných správ EDA za rok 2014

Európsky dvor audítorov je nezávislou kontrolnou inštitúciou EÚ – ochrancom financií EÚ. Táto publikácia poskytuje zhrnutie hlavných zistení a záverov výročných správ EDA o rozpočte EÚ a Európskych rozvojových fondoch za rok 2014. Správy poskytujú informácie o spoľahlivosti účtovnej závierky, riadnosti príjmov a výdavkov a o rozpočte EÚ a výsledkoch. Úplne znenie správ je k dispozícii na webovej stránke: <http://eca.europa.eu> a v Úradnom vestníku Európskej únie. <http://eca.europa.eu> a v Úradnom vestníku Európskej únie.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre publikácie